

LUYỆN ĐỀ THI THEO CẤU TRÚC ĐỀ THI TN THPT

ĐỀ SỐ 1

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

Tôi hỏi đất: - Đất sống với nhau như thế nào?

- Chúng tôi tôn cao nhau.

Tôi hỏi nước: - Nước sống với nhau như thế nào?

- Chúng tôi làm đầy nhau.

Tôi hỏi cỏ: - Cỏ sống với nhau như thế nào?

- Chúng tôi đan vào nhau làm nên những chân trời.

Tôi hỏi người: - Người sống với nhau như thế nào?

Tôi hỏi người: - Người sống với nhau như thế nào?

Tôi hỏi người: - Người sống với nhau như thế nào?

(Hỏi - Hữu Thỉnh)

Câu 1. Chỉ ra những phương thức biểu đạt được sử dụng trong văn bản trên. (0.5 điểm)

Câu 2. Xác định nội dung chính của văn bản trên. Dựa vào nội dung đó, hãy đặt cho văn bản một nhan đề khác. (0.5 điểm)

Câu 3. Nêu và giải thích lối sống của: đất, nước, cỏ trong văn bản. (1.0 điểm)

Câu 4. Xác định những biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong ba câu cuối của văn bản và phân tích hiệu quả nghệ thuật của những biện pháp nghệ thuật ấy. (1.0 điểm)

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) tìm lời giải đáp cho câu hỏi của tác giả: Người sống với nhau như thế nào?

Câu 2 (5.0 điểm)

Cảm nhận của anh/chị về đoạn thơ sau:

*“Những đường Việt Bắc của ta
Đêm đêm rầm rập như là đất rung
Quân đi điệp điệp trùng trùng
Ánh sao đầu súng bạn cùng mũ nan.
Dân công đổ đuốc từng đoàn
Bước chân nát đá muôn tàn lửa bay.
Nghìn đêm thăm thẳm sương dày
Đèn pha bật sáng như ngày mai lên.
Tin vui chiến thắng trăm miền
Hòa Bình, Tây Bắc, Điện Biên vui về
Vui từ Đồng Tháp, An Khê
Vui lên Việt Bắc, đèo De, núi Hồng”.*

(Trích Việt Bắc, Tố Hữu, Ngữ văn 12, tập 1, NXB Giáo dục, 2008, tr.112-113)

ĐỀ SỐ 2

I. ĐỌC HIỂU (3 điểm)

Đọc đoạn trích dưới đây:

"... Đã đến lúc chúng ta cần phải đối diện với sự thật rằng, im lặng trước cái sai này chính là mầm mống nuôi dưỡng cho sự xuất hiện của những cái sai khác. Đã đến lúc chúng ta không thể trốn tránh được thực tế nghiệt ngã rằng im lặng có thể cho ta sự yên ổn tạm thời, nhưng dần dần nó sẽ xói mòn lương tâm, làm thui chột ý chí phản biện, tinh thần hướng thiện, sức mạnh đấu tranh cho cái đúng của không chỉ bản thân ta mà

cả của những người quanh ta. Sự yên ổn ấy, đáng tiếc thay chắc chắn sẽ không kéo dài lâu. Nó sẽ mau chóng qua đi và trả lại cho ta những mắt mắt, tổn thương với cấp số nhân so với chút yên bình giả tạo. Phá vỡ thói quen im lặng là một quá trình đấu tranh dai dẳng và khắc nghiệt trong bản thân mỗi chúng ta. Hãy bắt đầu bằng việc lục vấn bản thân mỗi khi rần lòng im lặng trước cái sai. Hãy kiên trì tìm đáp án cho câu hỏi “cái sai ấy, nếu mãi tồn tại, sẽ dẫn chúng ta về đâu?”. Hãy thử đặt câu hỏi liệu có một ngày nào đó, sự im lặng khiến chúng ta hay những người thân của chúng ta trở thành nạn nhân của một quyết định sai lầm nào đó được nuôi dưỡng bởi chính sự im lặng của chúng ta? Hãy thử tưởng tượng đáng nhẽ viễn cảnh đó sẽ không xảy ra nếu sự im lặng của chúng ta được thay thế bằng những góp ý, việc làm cụ thể. Hãy bắt đầu phá vỡ thói quen im lặng bằng những lời nói, việc làm cụ thể để bảo vệ lẽ phải, bảo vệ những sự thật mà trái tim bạn luôn gọi tên. Hãy bắt đầu từ việc ca ngợi những giá trị tốt đẹp, cốt lõi, hướng thiện được hun đúc bởi cả cộng đồng, được rèn trải qua nhiều thế hệ. Hãy bắt đầu bằng việc lên tiếng bảo vệ, đứng về phía những người/nhóm người thiệt thòi, yếu thế. Hãy đấu tranh, phản biện lại mọi hình thức kì thị, phân biệt đối xử, góp phần đem lại sự công bằng, sự thừa nhận của cộng đồng.”

(Sự tàn nhẫn của im lặng, Nguyễn Công Thảo, <http://dienngon.vn>)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Chỉ ra tác hại của sự im lặng trước cái sai được nêu trong đoạn trích.

Câu 2. Theo tác giả, để phá vỡ thói quen im lặng" thì bản thân mỗi chúng ta cần phải làm gì?

Câu 3. Theo anh/chị, việc tác giả nhiều lần sử dụng từ ngữ "Hãy bắt đầu" góp phần mang lại hiệu quả nghệ thuật gì?

Câu 4. Anh/chị có đồng tình với ý kiến: “im lặng trước cái sai này chính là mầm mống nuôi dưỡng cho sự xuất hiện của những cái sai khác” ? Vì sao?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về trách nhiệm của mỗi cá nhân trong đấu tranh với những sai trái trong cuộc sống.

Câu 2. (5,0 điểm)

Trong truyện ngắn Vợ nhặt, vào buổi chiều tối hôm ấy, khi nhân vật Tràng đưa thị về nhà, Kim Lân đã miêu tả tâm trạng bà cụ Tứ: "Bà lão đăm đăm nhìn ra ngoài. Bóng tối trùm lấy hai con mắt. Ngoài xa, dòng sông sáng trắng uốn khúc trong cánh đồng tối. Mùi đốt đồng râm ở những nhà có người chết theo gió thoảng vào khét lẹt. Bà lão thở nhẹ ra một hơi dài". Và sáng hôm sau, nhà văn Kim Lân miêu tả: "Bà mẹ Tràng cũng nhẹ nhõm, tươi tỉnh khác ngày thường, cái mặt búng beo u ám của bà rạng rỡ hẳn lên. Bà lão xăm xắn thu dọn, quét tước nhà cửa".

(Trích Vợ nhặt của Kim Lân, Ngữ văn 12, tập 2,

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, 2016, trang 29 và trang 30-31).

Phân tích tâm trạng bà cụ Tứ trong hai lần miêu tả trên, từ đó làm nổi bật sự thay đổi của nhân vật này

ĐỀ SỐ 3

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích dưới đây:

Trong tiếng Anh, cộng hưởng là “together”. Để dễ nhớ, bạn có thể chiết tự nó thành ba chữ “to get there”, nghĩa là cùng đến đích. Trên thực tế, nếu bạn biết kết hợp mọi nguồn lực xung quanh hoặc biết tạo nên sự cộng hưởng bên trong mình thì nhất định bạn sẽ đạt được mục tiêu đã đề ra.

Sức mạnh của một tập thể phụ thuộc vào động cơ gắn kết các thành viên trong đó. Nếu động cơ khuyến khích các thành viên tự nguyện hợp tác với nhau thì sức mạnh tập thể sẽ tồn tại lâu bền. Ngược lại, khi các thành viên ràng buộc nhau một cách miễn cưỡng, chắc chắn sức mạnh ấy chỉ mang tính tạm thời.

Hẳn bạn từng nghe câu chuyện ngụ ngôn về tay, chân, mắt, mũi, miệng. Vì tranh giành chức vị quan trọng nhất mà các bộ phận này đã bỏ rơi nhau. Chỉ đến khi tất cả cùng hết sức thì chúng mới nhận ra rằng, sự tồn tại của mình phụ thuộc vào sự tồn tại của các bộ phận khác, mỗi bộ phận tuy đóng vai trò riêng nhưng đều quan trọng như nhau.

Thật tuyệt vời nếu bạn biết kết hợp mọi nguồn lực bên trong để tạo nên sức mạnh cho riêng mình. Ý tưởng về sự cộng hưởng chính là ý tưởng về sự tiến bộ. Khi bạn tập trung mọi nguồn lực của mình vào một việc gì đó, nghĩa là bạn đã sẵn sàng tiến về phía trước. Sự cộng hưởng không những giúp tập thể đoàn kết hơn mà còn có khả năng giúp con người tăng cường sức mạnh của chính bản thân họ. Đây chính là một trong những yếu tố căn bản giúp con người đạt được thành công như mong muốn.

Hãy kết hợp mọi nội lực trong con người bạn cũng như với mọi người xung quanh. Hãy ghi nhớ: Cộng hưởng nghĩa là cùng đến đích!

(Không gì là không thể, George Matthew Adams)

Thực hiện các yêu cầu:

1. Theo tác giả, cộng hưởng là gì? Có mấy loại cộng hưởng?
2. Sự cộng hưởng có những lợi ích nào?
3. Theo anh/ chị, mục đích của việc kể câu chuyện ngụ ngôn về tay, chân, mắt, mũi, miệng là gì?
4. Anh/ chị có đồng tình với quan điểm “Sự cộng hưởng không những giúp tập thể đoàn kết hơn mà còn có khả năng giúp con người tăng cường sức mạnh của chính bản thân họ” không? Vì sao?

II. PHẦN LÀM VĂN (7,0 ĐIỂM)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) bàn về ý kiến: “Sức mạnh của một tập thể phụ thuộc vào động cơ gắn kết các thành viên trong đó”.

Câu 2 (5,0 điểm)

Phân tích hình tượng người lính Tây Tiến qua khổ thơ sau

*Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc
Quân xanh màu lá dữ oai hùm
Mắt trừng gửi mộng qua biên giới
Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm
Rải rác biên cương mồ viễn xứ
Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh
Áo bào thay chiếu anh về đất
Sông Mã gầm lên khúc độc hành*

(Trích Tây Tiến - Quang Dũng, SGK Ngữ văn 12, tập 1, trang 89)

ĐỀ SỐ 4

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm).

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Trong rất nhiều tin tức, những câu chuyện tiêu cực đầy rẫy trên báo chí, mạng xã hội trong năm qua, trong đó có nhiều tội ác đáng sợ, những vụ cướp của, giết người, những vụ hành hạ trẻ nhỏ... xuất phát từ những người có lòng dạ độc ác, bất lương, trong đó phần lớn là thanh niên, thì hành động quên mình, cứu người của Hoàng Đức Hải sẽ khiến người ta phần nào quên đi những tin tức đó và duy trì niềm tin về những điều tốt đẹp sẽ còn mãi trong đời thường.

Chỉ cách đây 3 tháng, trên Dân trí đã có bài viết về một giám đốc doanh nghiệp trẻ, Nguyễn Bá Luân cũng đã tự huy động, tổ chức tàu bè cứu thoát được tới 200 người dân bị nạn, trôi dạt trên biển ở Vạn Ninh-Khánh Hòa trong tâm cơn bão số 12. Nếu không có hành động kịp thời của anh Luân, đó thực sự là một thảm họa lớn về thiên tai trong năm 2017. Tất nhiên, anh Luân cũng đã được Nhà nước, từ Chính phủ đến các cơ quan, đoàn thể địa phương khen thưởng, tôn vinh.

Trước đó nữa, báo chí cũng đã từng đăng một bản tin cảm động về một thanh niên tên Trần Hữu Hiệp (Thạch Thành, Thanh Hóa) đã ra tay cứu thoát 5 người trong một vụ tai nạn đường thủy trên sông Soài Rạp (huyện Cần Giờ-TPHCM). Anh tử nạn do nhường áo phao của mình cho một thai phụ bị đuối nước, còn chính mình thì đuối sức và chìm trong dòng nước.

Không dễ kể hết những gương dũng cảm, cứu người trong thời gian gần đây và điều đó cũng cho thấy, ở ta, những người tốt như những thanh niên trên không phải là hiếm. Rõ ràng là họ đều ý thức được rất rõ những nguy hiểm rất lớn cho bản thân mình và thực tế, đã có nhiều người mất mạng vì cứu người, nhưng đúng lúc nguy hiểm nhất thì họ dường như chỉ nghĩ đến việc cứu người. Đó là những phút giây sinh tử, không phải ai cũng làm được, đó thực sự là những hành động của những người anh hùng- những anh hùng trong đời thực.

Đã có nhiều hình thức khen thưởng, vinh danh xứng đáng cho những người quên mình, cứu người nói trên, nhưng cá nhân người viết bài này vẫn mong muốn có những cách thức vinh danh họ đặc biệt hơn nữa: Phong tặng danh hiệu anh hùng, hay tạc tượng, đặt tên cho những con đường... để người dân sẽ nhớ mãi, ghi lòng những hành động nghĩa hiệp, phi thường của họ.

(Trích Những anh hùng trong đời thực – Mạnh Quân, báo Dân Trí, 12/02/2018)

Câu 1: Xác định phong cách ngôn ngữ chính của văn bản.

Câu 2: Theo tác giả, trong hoàn cảnh xã hội hiện nay, hành động quên mình cứu người của Hoàng Đức Hải có ý nghĩa gì ?

Câu 3: Tại sao tác giả khẳng định những người như Hoàng Đức Hải, Nguyễn Bá Luân, Trần Hữu Hiệp là những anh hùng trong đời thực ?

Câu 4: Anh / Chị có đồng tình với ý kiến: “Phong tặng danh hiệu anh hùng, hay tạc tượng, đặt tên cho những con đường... để người dân sẽ nhớ mãi, ghi lòng những hành động nghĩa hiệp, phi thường của họ.” ? Tại sao ?

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm).

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày quan niệm về người anh hùng trong thời đại ngày nay.

Câu 2 (5.0 điểm).

Về bài thơ Tây Tiến của nhà thơ Quang Dũng, có ý kiến cho rằng: “Bài thơ Tây Tiến có hai đặc điểm nổi bật: cảm hứng lãng mạn và tính chất bi tráng”. Qua sự cảm nhận đoạn thơ sau, anh/chị hãy bình luận ý kiến trên:

Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc
Quân xanh màu lá dữ oai hùm
Mắt trừng gửi mộng qua biên giới
Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm
Rải rác biên cương mồ viễn xứ
Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh
Áo bào thay chiếu anh về đất
Sông Mã gầm lên khúc độc hành

(Trích Tây Tiến - Quang Dũng, SGK Ngữ văn 12, tập 1, trang 89)

ĐỀ 5

PHẦN I: ĐỌC – HIỂU: Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:

“Về nước sau 10 năm học tập và sinh sống ở Anh, chỉ có vài ngày, anh bạn tôi đã phải thốt lên: “Toàn người ăn, người chơi thể này thì lấy ai xây dựng đất nước?”. Vào lúc 8 – 9 giờ sáng, cao điểm nhất của giờ làm việc, nam thanh nữ tú ngồi la liệt lướt điện thoại. Người gác chân thùng thình, người thần thờ gạt tàn thuốc, nhâm nhi cà phê. Đến chiều cũng vào giờ hành chính, các quán cà phê vẫn cứ tấp nập người. Sau 16 giờ, các quán nhậu từ sang trọng đến bình dân đều đông nghịt. Khách hàng trẻ người Việt đã trở thành “cỗ máy in tiền” cho các quán cà phê, đồ ăn nhanh...Thậm chí, những thương hiệu

gà rán, đồ ăn nhanh mà bạn tôi nói rằng bên nước ngoài ế ẩm lắm thì vào Việt Nam lại trở thành “ hàng hót”. Người trẻ kéo nhau vào giết thời gian, đồng thời thể hiện độ sành điệu.

Trong cuộc giao lưu, với câu hỏi làm sao để trở nên giàu có của các bạn trẻ, chủ tịch một tập đoàn đa quốc gia chưa chút trả lời rằng, trước khi bàn đến việc to tát, các bạn hãy dồn sức vào công việc nhỏ, hãy bớt thời gian cà phê, ăn nhậu, thời gian lên mạng vô bổ, ...Lười mà thích chơi sang, sự lãng phí không chỉ chuyện những chai bia, điện thoại xịn, xe đẹp mà rất nhiều người Việt đang phung phí cả những thứ quý giá nhất của đời người là thời gian, sức khỏe và trí tuệ”

(Theo Dân chí com.vn.)

Câu 1..Chỉ ra phong cách ngôn ngữ chính của văn bản trên?

Câu 2. Văn bản trên đã nhắc đến những điều đáng trách nào của một bộ phận giới trẻ?

Câu 3.Trong văn bản trên, lời khuyên đưa ra cho những người trẻ tuổi muốn làm giàu là gì?

Câu 4. Thế hệ trước đã đổ bao xương máu để xây dựng nên “Quê hương ta như một thiên đường” Vậy thế hệ trẻ hiện nay đã sống xứng đáng với sự hy sinh đó hay chưa? (Trình bày khoảng 5 dòng)

PHẦN II: LÀM VĂN (7.0 đ)

1: Từ văn bản phần đọc – hiểu anh/ chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 từ) trình bày nhận thức và trách nhiệm của mình trước hiện tượng lãng phí thời gian và trí tuệ của giới trẻ hiện nay.

2.Cảm nhận của anh/ chị về đoạn thơ sau trong bài thơ “Sóng” của Xuân Quỳnh:

... “*Con sóng dưới lòng sâu*

Con sóng trên mặt nước

Ôi con sóng nhớ bờ

Ngày đêm không ngủ được

Lòng em nhớ đến anh

Cả trong mơ còn thức

Dẫu xuôi về phương bắc

Dẫu ngược về phương nam

Nơi nào em cũng nghĩ

Hướng về anh một phương”

(Sách Ngữ văn 12, tập một, NXB Giáo dục, 2008)

ĐỀ 6

I. Phần Đọc hiểu: (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 4:

Quê hương thứ nhất của chị ở đất Hưng Yên, quê hương thứ hai của chị ở nông trường Hồng Cúm, hạnh phúc mà chị đã mất đi từ bảy, tám năm nay ai ngờ chị lại tìm thấy ở một nơi mà chiến tranh đã xảy ra ác liệt nhất. Ở đây trong những buổi lễ cưới, người ta tặng nhau một quả mìn nhảy đã tháo kíp làm giá bút, một quả đạn cối đã tiện đầu, quét lượt sơn trắng làm bình hoa, một ống thuốc môi của quả bom tấn để đựng giấy giá thú, giấy khai sinh cho các cháu sau này, và những cái vông nhỏ của trẻ con tết bằng dây dù rất óng. Sự sống nảy sinh từ cái chết, hạnh phúc hiện hình từ trong những hi sinh, gian khổ, ở đời này không có con đường cùng, chỉ có những ranh giới, điều cốt yếu là phải có sức mạnh để bước qua những ranh giới ấy.

(Trích Mùa Lạc – Nguyễn Khải, dẫn theo Truyện ngắn Nguyễn Khải, NXB Văn học 2013)

1: Xác định những phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn trích?

2: Nêu nội dung chính của đoạn trích?

3: Tìm hai biện pháp tu từ được sử dụng trong câu “... Ở đây trong những buổi lễ cưới, người ta tặng nhau một quả mìn nhảy đã tháo kíp làm giá bút, một quả đạn cối đã tiện đầu, quét lượt sơn trắng làm bình hoa, một ống thuốc môi của quả bom tấn để đựng giấy giá thú, giấy khai sinh cho các cháu sau này...”

4: Theo anh/chị câu văn sau có ý nghĩa gì?

“... ở đời này không có con đường cùng, chỉ có những ranh giới, điều cốt yếu là phải có sức mạnh để bước qua những ranh giới ấy...”

II. Phần Làm văn: (7,0 điểm)

1: (2,0 điểm)

Từ nội dung của đoạn trích trong phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày quan niệm của anh/chị về Hạnh phúc.

2: (5,0 điểm)

Cảm nhận của anh/chị về vẻ đẹp của thiên nhiên và con người qua đoạn thơ Bức tranh tứ bình Việt Bắc:

Ta về, mình có nhớ ta

.....

Nhớ ai tiếng hát ân tình thủy chung.

(Trích Việt Bắc – Tố Hữu, Ngữ văn 12, tập 1)

ĐỀ 7

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu

“Sống một cuộc đời cũng giống như vẽ một bức tranh vậy. Nếu bạn nghĩ thật lâu về điều mình muốn vẽ, nếu bạn dự tính được càng nhiều màu sắc mà bạn muốn thể hiện, nếu bạn càng chắc chắn về chất liệu mà bạn sử dụng, thì bức tranh trong thực tế càng giống với hình dung của bạn. Bằng không, có thể nó sẽ là những màu sắc mà người khác thích, là bức tranh mà người khác ưng ý, chứ không phải bạn.

Đừng để ai đánh cắp ước mơ của bạn. Hãy tìm ra ước mơ cháy bỏng nhất của mình, nó đang nằm ở nơi sâu thẳm trong tim bạn đó, như một ngọn núi lửa đợi chờ được đánh thức...

(Theo Phạm Lữ Ân, nếu biết trăm năm nữa là hữu hạn, NXB Hội Nhà Văn, 2012, tr43 -44)

1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.
2. Chỉ ra và nêu tác dụng của phép tu từ trong câu: “Sống một cuộc đời cũng giống như vẽ một bức tranh vậy”
3. Anh/chị hiểu như thế nào về ý kiến: “Đừng để ai đánh cắp ước mơ của bạn”?
4. Theo anh/chị cần làm gì để biến ước mơ thành hiện thực? Trả lời bằng 1 đoạn văn khoảng 7 – 10 dòng

II. LÀM VĂN

1. Hãy viết 1 đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh chị về ý kiến được nêu trong đoạn trích ở phần đọc hiểu: “Hãy tìm ra ước mơ cháy bỏng nhất của mình, nó đang nằm ở nơi sâu thẳm trong tim bạn đó, như một ngọn núi lửa đợi chờ được đánh thức...”

2. Cảm nhận của anh chị về đoạn trích sau

*“Mình về mình có nhớ ta
Mười lăm năm ấy thiết tha mặn nồng
Mình về mình có nhớ không
Nhìn cây nhớ núi, nhìn sông nhớ nguồn?”*

*Tiếng ai tha thiết bên cồn
Âng khuâng trong dạ, bồn chồn bước đi
Áo chàm đưa buổi phân li
Cầm tay nhau biết nói gì hôm nay...”*
(Trích Việt Bắc – Tố Hữu)

Đề bài 8

I. ĐỌC HIỂU

Người có tính khiêm tốn thường hay tự cho mình là kém, còn phải phấn đấu thêm, trau dồi thêm, cần được trao đổi, học hỏi nhiều thêm nữa. Người có tính khiêm tốn không bao giờ chịu chấp nhận sự thành công của cá nhân mình trong hoàn cảnh hiện tại, lúc nào cũng cho sự thành công của mình là tầm thường, không đáng kể, luôn luôn tìm cách để học hỏi thêm nữa.

Tại sao con người lại phải khiêm tốn như thế? Đó là vì cuộc đời là một cuộc đấu tranh bất tận, mà tài nghệ của mỗi cá nhân tuy là quan trọng, nhưng thật ra chỉ là những giọt nước bé nhỏ giữa đại dương bao la. Sự hiểu biết của mỗi cá nhân không thể đem so sánh với mọi người cùng chung sống với mình. Vì thế, dù tài năng đến đâu cũng luôn luôn phải học thêm, học mãi mãi.

Tóm lại, con người khiêm tốn là con người hoàn toàn biết mình, hiểu người, không tự mình đề cao vai trò, ca tụng chiến công của cá nhân mình cũng như không bao giờ chấp nhận một ý thức chịu thua mang nhiều mặc cảm tự ti đối với mọi người.

Khiêm tốn là một điều không thể thiếu cho những ai muốn thành công trên đường đời.

(Trích *Tinh hoa xử thế*, Lâm Ngữ Đường, Ngữ văn 7, tập 2, NXB Giáo dục, 2015, tr.70 – 71)

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2. Anh/chị hiểu như thế nào về câu nói sau:

“Tài nghệ của mỗi cá nhân tuy là quan trọng, nhưng thật ra chỉ là những giọt nước nhỏ giữa đại dương bao la”.

Câu 3. Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn văn thứ nhất.

Câu 4. Anh/Chị có đồng tình với ý kiến: Dù tài năng đến đâu cũng luôn luôn phải học thêm, học mãi mãi? Vì sao?

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Từ nội dung phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về ý kiến:

“Khiêm tốn là một điều không thể thiếu cho những ai muốn thành công trên đường đời”.

Câu 2.

Cảm nhận của anh/chị về tâm trạng và hành động của nhân vật Mị trong đêm cởi trói cứu A Phủ ở Hồng Ngài (*Vợ chồng A Phủ* - Tô Hoài, Ngữ văn 12, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2016). Từ đó liên hệ với tâm trạng và hành động của nhân vật Thị Nở khi chăm sóc Chí Phèo (*Chí Phèo* – Nam Cao, Ngữ văn 11, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2016) để thấy được tình cảm của nhà văn đối với con người.

Đề bài 9

I. ĐỌC HIỂU

Đọc văn bản dưới đây và thực hiện các yêu cầu:

...Họ làm việc cật lực suốt cả tuần đằng đẵng, họ khổ sở vì làm việc, không phải vì họ thích làm việc, mà vì họ cảm thấy họ phải làm. Họ phải làm việc, vì họ phải trả tiền thuê nhà, vì họ phải nuôi gia đình. Họ gánh tất cả những nhọc nhằn bất mãn ấy, và khi họ nhận được những đồng tiền của mình, họ không hạnh phúc. Họ có hai ngày để nghỉ ngơi, làm điều họ muốn làm, và họ làm gì? Họ tìm cách chạy trốn. Họ uống say mềm vì họ không ưa chính họ. Họ không thích cuộc sống của họ. Có nhiều cách để chúng ta tự làm tổn thương mình, khi chúng ta không ưa bản thân mình.

Mặt khác, nếu bạn hành động chỉ vì lợi ích của hành động đó, mà không mong chờ phần thưởng, bạn sẽ thấy rằng bạn vui thích với mỗi hành động bạn thực hiện. Các phần thưởng rồi sẽ đến, nhưng bạn không bị ràng buộc vào phần thưởng. Bạn thậm chí còn nhận được cho mình nhiều hơn những gì bạn tưởng tượng, khi không mong chờ phần thưởng. Nếu chúng ta yêu thích điều chúng ta làm, nếu chúng ta luôn làm hết khả năng của mình, khi ấy chúng ta sẽ được tận hưởng cuộc sống một cách thực sự. Chúng ta có niềm vui, chúng ta không chán nản, và chúng ta không thất vọng...

(*Bốn thỏa ước*, Don Miguel Ruiz, Nguyễn Trung Kỳ dịch, NXB Tri thức, 2017)

Câu 1. Cho biết phương thức biểu đạt chính của đoạn trích?

Câu 2. Trong văn bản trên, tác giả đã chỉ ra những thái độ nào của con người đối với công việc? Những biểu hiện nào thể hiện thái độ tích cực?

Câu 3. Trong đoạn trích có câu *Họ tìm cách chạy trốn*. Theo anh/chị, tác giả muốn nói *họ tìm cách chạy trốn* khỏi điều gì?

Câu 4. Anh/chị có đồng tình với ý kiến: *Mặt khác, nếu bạn hành động chỉ vì lợi ích của hành động đó, mà không mong chờ phần thưởng, bạn sẽ thấy rằng bạn vui thích với mỗi hành động bạn thực hiện?* Vì sao?

II. LÀM VĂN

Câu 1. Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về cách để mỗi người có thể *tận hưởng cuộc sống một cách thực sự*.

Câu 2.

Bài thơ *Sóng* của nhà thơ Xuân Quỳnh có đoạn:

Ở ngoài kia đại dương

.....

Để ngàn năm còn vỗ.

(Ngữ Văn 12 – Tập I, NXB Giáo dục Việt Nam)

Hãy trình bày cảm nhận của anh/chị về khát vọng tình yêu tuổi trẻ ở các đoạn thơ trên.

Đề bài 10

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn văn sau rồi trả lời câu hỏi nêu ở dưới:

“Không ai biết trước được tương lai. Bạn chỉ có thể tạo ra tương lai”.

Jack Ma đã nói câu đó khi nhìn lại vụ bán 40% cổ phần Alibaba cho Yahoo của Jerry Yang vào năm 2005. Thời đó, Alipay và Taobao của Jack đều đang lỗ, còn Yahoo của Jerry thì chỉ có tài sản khoảng 3 tỷ USD, và ít người nghĩ ông sẽ ném tới 1 tỷ vào Alibaba. Nhưng họ đã bắt tay, để quyết tâm đánh bại gã khổng lồ eBay trên thị trường Trung Quốc.

Bạn sẽ dễ dàng bắt gặp những câu chuyện như thế về các doanh nhân thành công, những người đã đưa ra các quyết định long trời lở đất vào lúc không ai nghĩ đến, để rồi trở thành huyền thoại.

Có một nghịch lý ở các nhân vật như Jack Ma hay Jerry Yang. Đó là người đời rất hay trông vào các lời khuyên của họ (thậm chí đưa nó vào các giáo trình kinh tế trong nhà trường), in đời họ thành sách gối đầu giường. Trong khi, chính bản thân họ luôn là những người đưa ra các quyết định phi quy luật. Họ thành công vì chối bỏ chủ nghĩa kinh nghiệm, vì không tin vào các giá trị cũ, và luôn tìm cách tạo ra cái mới. Nói như câu châm ngôn kinh điển của Steve Jobs: “Hãy đói khát, hãy khờ dại”.

(Trích Bài học của Jack Ma, Đức Hoàng, <https://vnexpress.net/tin-tuc/goc-nhin/bai-hoc-cua-jack-ma3665992.html>)

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính trong đoạn văn trên?

Câu 2: Từ câu chuyện cuộc đời của nhà tỷ phú Jack Ma, tác giả bài viết đã rút ra bài học gì?

Câu 3: Tại sao Jack Ma lại cho rằng: “Không ai biết trước được tương lai. Bạn chỉ có thể tạo ra tương lai”?

Câu 4: *Bạn sẽ dễ dàng bắt gặp những câu chuyện như thế về các doanh nhân thành công, những người đã tạo ra các quyết định long trời lở đất vào lúc không ai nghĩ đến, để rồi trở thành huyền thoại.*

Anh/chị hãy nêu thêm tên và tóm tắt về cuộc đời của một tâm gương nổi tiếng khác (trong hoặc ngoài lĩnh vực kinh doanh) cũng thành đạt theo cách thức được nêu trong đoạn văn trên.

II. LÀM VĂN

Câu 1:

Anh/chị hãy viết một đoạn văn khoảng 200 từ trình bày suy nghĩ của mình về nguyên nhân thành công được nêu trong văn bản ở phần Đọc hiểu:

Họ thành công vì chối bỏ chủ nghĩa kinh nghiệm, vì không tin vào các giá trị cũ và luôn tìm cách tạo ra cái mới.

Câu 2:

Nhận xét về *Tây Tiến* của Quang Dũng, Hoài Thanh đã từng nói đại ý rằng: đó là một trong những tác phẩm mang vẻ buồn rớt, mộng rớt phảng phất hơi Thơ mới.

Anh/chị hiểu ý kiến trên như thế nào? Theo anh/chị, đó là sự thành công hay thất bại của tác phẩm? Hãy phân tích đoạn thơ sau để làm rõ quan điểm của mình:

Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc

.....
Sông Mã gầm lên khúc độc hành
(Trích *Tây Tiến* – Quang Dũng)

Đề bài 11

I. ĐỌC HIỂU

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

Trên thế giới này có quá nhiều sách dạy con người tương tác và giao tiếp, dạy chúng ta làm thế nào để trở thành một “cao thủ thuyết phục”, chuyên gia đàm phán, nhưng lại không có sách nào dạy chúng ta làm thế nào để đối thoại với chính mình. Khi bạn bắt đầu hiểu được những thứ bên trong của bản thân, bạn sẽ nhận được sự tín nhiệm và yêu mến của người khác một cách rất tự nhiên. Nếu như không hiểu được chính mình, bạn sẽ khiến nội tâm bị nhiễu loạn, làm nguy hại đến môi trường giao tiếp với mọi người. Sự tương tác giả dối với người khác sẽ là mầm họa lớn nhất khiến cho bạn tự trách mình và trách người, nó cũng là mầm mống tạo ra những giông bão cả phía bên trong và bên ngoài của bạn. Sự đối nhân xử thế rất quan trọng! Nhưng bạn bắt buộc phải hiểu được chính mình, giao tiếp với chính mình, thì lúc đó bạn mới hiểu và tương tác lành mạnh với người khác. Biết được bản thân cần gì, bạn mới biết được người khác cần gì. Điều này sẽ giúp ích cho hành trình xuất phát lại từ đầu của sự nghiệp cũng như sự điều chỉnh lại trong gia đình, tất cả đều bắt đầu từ việc bạn buộc phải hiểu được chính mình!

(Lư Tô Vũ, *Con không ngốc, con chỉ thông minh theo một cách khác*, NXB Dân trí, 2017, tr.206 – 207)

Câu 1: Theo tác giả, trên thế giới có quá nhiều loại sách nào và còn thiếu loại sách nào?

Câu 2: Cũng theo tác giả, chúng ta chỉ “nhận được sự tín nhiệm và yêu mến của người khác” khi nào?

Câu 3: Vì sao tác giả cho rằng, “biết được bản thân cần gì, bạn mới biết được người khác cần gì”?

Câu 4: Trong văn bản trên, tác giả đề cao việc “làm thế nào để đối thoại với chính mình”. Vì từ “đối thoại với chính mình” mới hiểu được mình để có cách ứng xử và hành động hợp lí.

Theo anh/chị, có thể coi đoạn văn sau trong tác phẩm *Chí Phèo* của Nam Cao là lời “đối thoại với chính mình” của Chí Phèo không? Sau những lời này, Chí Phèo có thực sự “hiểu được chính mình” không?

Hắn nhìn bát cháo hành bốc khói mà bâng khuâng [...]. Thị Nở giục hắn ăn nóng. Hắn cầm bát cháo đưa lên mũi. Trời ơi cháo mới thơm làm sao! Chỉ khói xông vào mũi cũng đủ làm cho người nhẹ nhõm. Hắn húp một húp và nhận ra rằng: những người suốt đời không ăn cháo hành không biết rằng cháo hành ăn rất ngon. Nhưng tại sao mãi đến tận bây giờ hắn mới nếm mùi vị cháo.

Hắn tự hỏi rồi tự trả lời: Có ai nấu cho mà ăn đâu? Mà còn ai nấu cho mà ăn nữa!

(Trích *Chí Phèo*, Nam Cao, Ngữ văn 11, NXB Giáo dục 2007, tr.150)

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ bàn về ý nghĩa của việc hiểu mình và hiểu người.

Câu 2.

Để hiểu được thể loại văn học kịch, SGK Ngữ văn 11 (Bộ chuẩn, NXB Giáo dục 2007, Tr.110) cho rằng:

Tập trung chú ý vào lời thoại của các nhân vật.

Theo anh/chị, tại sao phải chú ý vào lời thoại của các nhân vật? Phân tích ý nghĩa cuộc đối thoại giữa hồn và xác trong vở kịch *Hồn Trương Ba, da hàng thịt* của Lưu Quang Vũ để trả lời câu hỏi trên.

Đề bài 12

PHẦN I: ĐỌC – HIỂU

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

(1) *Ứng xử là thái độ, hành vi, lời nói thích hợp trong quan hệ giao tiếp giữa người với người, giữa người với thiên nhiên. Thuật ngữ văn hóa đặt trước ứng xử có nghĩa là tô đậm chiều cao phẩm chất, chiều rộng quan hệ của người ứng xử. Có con người là có cách ứng xử giữa họ với nhau, giữa họ với môi trường sống. Nhưng văn hóa ứng xử được hình thành từ khi văn minh phát triển ở một cấp độ nào đó nhằm diễn đạt cách ứng xử con người đối với thiên nhiên, đối với xã hội và đối với chính mình,...*

(2) *...Ở các nền văn hóa khác nhau có hệ chuẩn không giống nhau, nhưng vẫn có giá trị chung. Đó là sống có lý tưởng, trung với nước, hiếu với cha mẹ, tình thương đối với đồng bào, trung thực với bạn bè, giữ chữ tín trong mọi quan hệ. Trong văn hóa phương Đông, Khổng Tử khuyên mọi người tu tâm dưỡng tính với sáu chữ: nhất nhật tam tỉnh ngô thân. Đối với người Nhật, nhân cách văn hóa được công thức hóa: thiện, ích, đẹp. Nước ta coi trọng mục tiêu giá trị: chân, thiên, mỹ. Ở châu Âu, người ta nói tính cách, khi bàn giá trị nhân cách tiêu biểu dân tộc. Tính cách Nga được thể hiện ở lòng đôn hậu, tình thủy chung, nghĩa cử quốc tế cao cả. Khẩu hiệu tri thức là sức mạnh được nhiều nước tư bản châu Âu viện dẫn và ảnh hưởng tới hành động đã mấy trăm năm.. Bí quyết hàng đầu của người Do Thái là sự trọng học, đề cao vai trò của trí tuệ, tôn sùng học vấn và tài năng. Để con gái lấy được học giả, hoặc lấy được con người là học giả làm vợ thì không tiếc tài sản. Tuy nhiên, họ cũng coi tri thức mà thiếu thực tiễn chẳng khác nào chú lừa chỉ biết thò trên lưng sách vở,...*

(Trích “Văn hóa ứng xử, noi thêm những điều cần nói”, Hồ Sĩ Vịnh, Tạp chí Văn học Nghệ thuật, số 332, tháng 2 – 2012)

Câu 1. Xác định thao tác lập luận chính được sử dụng trong đoạn (2).

Câu 2. Theo tác giả, “ở các nền văn hóa khác nhau có hệ quy chuẩn không giống nhau, nhưng vẫn có giá trị chung” là gì?

Câu 3. Nội dung chính của đoạn trích.

Câu 4. Anh/Chị có đồng tình với ý kiến: “...tri thức mà thiếu thực tiễn chẳng khác nào chú lừa chỉ biết thò trên lưng sách vở,...”. Vì sao?

PHẦN II. LÀM VĂN

Câu 1:

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc – hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về ngôn ngữ giao tiếp của các bạn trẻ trong giai đoạn hiện nay.

Câu 2:

Về hình tượng Sông Đà trong tùy bút “Người lái đò sông Đà” của Nguyễn Tuân, có ý kiến cho rằng: Sông Đà hiện lên như một nhân vật sống động có hai nét tính cách: hung bạo và trữ tình. Bằng cảm nhận hình tượng Sông Đà, anh/chị hãy bình luận ý kiến trên.

Đề bài 13

PHẦN I: ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích dưới đây và trả lời câu hỏi từ 1 đến 4:

“*Nhà*” chỉ là một từ ngắn ngủi, nó không đồng nghĩa với sự bình yên, nhưng chúng ta vẫn luôn khao khát rằng nó gắn với sự bình yên. Và khi nào “nhà” trái nghĩa với bình yên thì đó là khởi đầu của sự bất hạnh.

Tôi tin rằng, mái nhà nào cũng từng có lúc đồng nghĩa với niềm vui và cả sự bình yên. Nhưng bạn của tôi ơi, sự bình yên của nhà không phải là điều có sẵn. “Nhà” là phần cứng, còn sự bình yên, hạnh phúc, niềm vui là phần mềm. Gia đình là phần cứng, còn tình yêu và sự thấu hiểu là phần mềm. Vậy cho nên, sự bình yên là thứ phải được thiết lập, và vì thế, có thể tái thiết lập. Nếu ta là một phần của “nhà”, dù chỉ là một phần nhỏ, nếu ta thật mong muốn mái nhà thân yêu của ta có được sự bình yên, hay lại có nó một lần nữa, thì ta phải tham gia vào quá trình thiết lập đó. Bằng một nụ cười xoa dịu, bằng một câu nói vị tha, bằng sự thương yêu nhẫn nhịn, bằng trái tim sẵn sàng sẻ chia, bằng một cái nắm tay thấu hiểu, hay có thể bằng một giọt nước mắt. Dù thế nào cũng không phải bằng sự buông xuôi. Để kéo những trái tim về gần với nhau. Để biến “nhà” thành một nơi ta phải luyện tiếc khi rời xa và luôn mong mỏi quay về.

Bạn của tôi ơi, tôi còn nhớ khi chúng ta còn nhỏ, cùng ngồi chung một chiếc ghế mây dưới tán mạn trong vườn nhà, mẹ của bạn đã hát cho chúng ta nghe câu này:

“Ai qua là bao chốn xa, thấy đâu vui cho bằng mái nhà”

(trích **Ai qua là bao chốn xa...**, Nếu biết trăm năm là hữu hạn – Phạm Lữ Ân, Phương Nam Book, 2012)

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản?

Câu 2: Theo anh/chị, tại sao nhà và gia đình là phần cứng, còn sự bình yên, hạnh phúc, niềm vui, tình yêu và sự thấu hiểu là phần mềm?

Câu 3: Tác giả viết “...sự bình yên là thứ phải được thiết lập, và vì thế, có thể tái thiết lập”. Vậy từ văn bản, hãy cho biết làm thế nào để ta có thể tham gia vào quá trình thiết lập đó?

Câu 4: Trong văn bản có trích dẫn lời hát: *Ai qua là bao chốn xa, thấy đâu vui cho bằng mái nhà*.

Trong *Tràng giang*, Huy Cận lại thoáng buồn khi nhớ về một “mái nhà”:

Lòng quê dợn dợn vời con nước

Không mái hoàng hôn cũng nhớ nhà

Theo anh/chị, tình cảm dành cho “nhà” của tác giả Phạm Lữ Ân và Huy Cận có gì tương đồng. Với cá nhân anh/chị, một “mái nhà” có ý nghĩa gì?

PHẦN II: LÀM VĂN

Câu 1:

Trong văn bản ở phần đọc hiểu, tác giả viết: Nếu ta là một phần của “nhà”, dù chỉ là một phần nhỏ, nếu ta thật mong muốn mái nhà thân yêu của ta có được sự bình yên, hay lại có nó một lần nữa, thì ta phải tham gia vào quá trình thiết lập đó. Từ đó, anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 từ) bàn luận về trách nhiệm của cá nhân đối với gia đình. Trong đó có sử dụng một thao tác lập luận đã được học trong chương trình Ngữ văn 11 (chú thích rõ thao tác lập luận đã sử dụng).

Câu 2:

Đọc hai đoạn trích dưới đây:

Bà lão cúi đầu nín lặng. Bà lão hiểu rồi. Lòng người mẹ nghèo khổ ấy còn hiểu ra biết bao nhiêu cơ sự, vừa ai oán vừa xót thương cho số kiếp đứa con mình. Chao ôi, người ta dựng vợ gả chồng cho con là lúc trong nhà ăn nên làm nổi, những mong sinh con để cái mở mặt sau này. Còn mình thì... Trong kẽ mắt kèm nhèm của bà rỉ xuống hai dòng nước mắt... Biết rằng chúng nó có nuôi nổi nhau sống qua được cơn đói khát này không.

Bà lão khẽ thở dài đứng lên, dăm dăm nhìn người đàn bà. Thị cúi mặt xuống, tay vân vê tà áo đã rách bợt. Bà lão nhìn thị và bà nghĩ: Người ta có gặp bước khó khăn, đói khổ này, người ta mới lấy đến con mình. Mà con mình mới có được vợ... Thôi thì bốn phận bà làm mẹ, bà đã chẳng lo lắng được cho con... May ra mà qua khỏi được cái tao đoạn này thì thằng con bà cũng có vợ, nó yên bề nó, chẳng may ra ông giờ bắt chết cũng phải chịu chứ biết thế nào mà lo cho hết được?

Bà lão khẽ dựng hắng một tiếng, nhẹ nhàng nói với “nàng dâu mới”:

- *Ừ, thôi thì các con đã phải duyên phải kiếp với nhau, u cũng bằng lòng...*

Tràng thở đánh phào một cái, ngực nhẹ hẳn đi. Hẳn họ khẽ một tiếng, bước từng bước dài ra sân. Bà cụ Tứ vẫn từ tốn tiếp lời:

- Nhà ta nghèo con ạ. Vợ chồng chúng mày liệu mà bảo nhau làm ăn. Rồi may ra mà ông giời cho khá... Biết thế nào hở con, ai giàu ba họ, ai khó ba đời? Có ra thì rồi con cái chúng mày về sau. Bà lão dăm dăm nhìn ra ngoài... Bóng tối trùm lấy hai con mắt. Ngoài xa dòng sông sáng trắng uốn khúc trong cánh đồng tối. Mùi đốt đồng rấm ở những nhà có người chết theo gió thoảng vào khét lẹt. Bà lão thở nhẹ ra một hơi dài. Bà lão nghĩ đến ông lão, nghĩ đến đứa con gái út. Bà lão nghĩ đến cuộc đời cực khổ dài dằng dặc của mình. Vợ chồng chúng nó lấy nhau, cuộc đời chúng nó liệu có hơn bố mẹ trước kia không?...

(Vợ nhặt – Kim Lân, Ngữ văn 12, tập 2, NXB Giáo dục)

Lát lâu sau mẹ lại mới nói tiếp:

-Mong các chú cách mạng thông cảm cho, đám đàn bà hàng chài ở thuyền chúng tôi cần phải có người đàn ông để chèo chống khi phong ba, để cùng làm ăn nuôi nấng đặng một sắp con nhà nào cũng trên dưới chục đứa. Ông trời sinh ra người đàn bà là để đẻ con, rồi nuôi con cho đến khi khôn lớn cho nên phải gánh lấy cái khổ. Đàn bà ở thuyền chúng tôi phải sống cho con chứ không thể sống cho mình như ở trên đất được! Mong các chú lượng tình cho cái sự lạc hậu. Các chú đừng bắt tội bố nó! – Lần đầu tiên trên khuôn mặt xấu xí của mẹ chợt ửng sáng lên như một nụ cười – và lại, ở trên chiếc thuyền cũng có lúc vợ chồng con cái chúng tôi sống hòa thuận, vui vẻ.

-Cả đời chị có một lúc nào thật vui không? – Đột nhiên tôi hỏi.

-Có chứ, chú! Vui nhất là lúc ngồi nhìn đàn con tôi chúng nó được ăn no...

[...]

Người đàn bà đã khóc khi nghe tôi nhắc đến thằng Phác. Nhưng tình thương con cũng như nỗi đau, cũng như cái sự thâm trầm trong việc thấu hiểu các lẽ đời hình như mẹ chẳng bao giờ để lộ rõ rệt ra bề ngoài. Trong cái đám con cái đông đúc đang sống ở dưới thuyền, mẹ không yêu một đứa nào bằng thằng Phác, cái thằng con từ tính khí đến mặt mũi giống như lột ra từ cái lão đàn ông đã từng hành hạ mẹ, và không khéo sẽ còn hành hạ mẹ cho đến khi chết – nếu không có cách mạng về.

(Chiếc thuyền ngoài xa – Nguyễn Minh Châu, Ngữ văn 12, tập 2, NXB Giáo dục)

Hãy trình bày cảm nhận của anh chị về tình yêu thương của những người mẹ trong hai đoạn trích trên.

Đề bài 14

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Chúng ta thường đầu tư rất nhiều thời gian và tiền bạc để có được ngoại hình đẹp, nhà cửa khang trang, xe cao cấp, quần áo giày dép đắt tiền. Nhưng còn nền tảng cho hạnh phúc thực sự của chúng ta, điều không thể nhìn thấy bằng mắt thường – “những mối quan hệ tốt”, chúng ta đã đầu tư được bao nhiêu rồi?

Cho dù gặp khó khăn trong cuộc sống, chỉ cần bạn biết rằng bên cạnh mình có người hiểu được giá trị con người bạn và ủng hộ bạn bằng sự quan tâm chân thành thì bạn có thể nhận được hạnh phúc và dũng khí to lớn để sống tiếp.

Ngược lại, cho dù bạn có điều kiện vật chất tốt đến mức nào đi chăng nữa, nếu những mối quan hệ của bạn bắt đầu xấu đi thì bạn sẽ bắt đầu khổ sở, dễ mắc chứng trầm cảm, thậm chí nếu cảm thấy quá khó khăn và mệt mỏi, bạn có thể nghĩ đến cả cái chết.

Nếu bạn đang nỗ lực để có được ngoại hình đẹp, nhà cửa khang trang, xe cao cấp, quần áo giày dép đắt tiền, vậy chẳng phải bạn cũng nên nỗ lực thật nhiều để tạo được mối quan hệ tốt? Những mối quan hệ tốt không thể tự nhiên hình thành nếu bạn không đầu tư một chút cố gắng. Vậy làm sao để được sống trong những mối quan hệ tốt đẹp?

(Trích Bước chậm lại giữa thế gian vội vã, Hae Min, Nxb Hội nhà văn, 2017, tr.60)

Câu 1. Chỉ ra phương thức biểu đạt chính của đoạn trích.

Câu 2. Anh/chị hiểu như thế nào là những mối quan hệ tốt?

Câu 3. Theo tác giả, vì sao *những mối quan hệ tốt là nền tảng cho hạnh phúc thực sự?*

Câu 4. Anh/chị có đồng tình với ý kiến: *Những mối quan hệ tốt không thể tự nhiên hình thành nếu bạn không đầu tư một chút cố gắng?* Vì sao?

II. LÀM VĂN

Câu 1:

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về việc *làm sao để được sống trong những mối quan hệ tốt đẹp?*

Câu 2:

Phân tích diễn biến tâm trạng nhân vật Mị trong đêm tình mùa xuân (đoạn trích *Vợ chồng A Phủ* - Tô Hoài). Từ đó trình bày suy nghĩ về sức sống con người Việt Nam trước Cách mạng tháng Tám.

Đề bài 15

I. Đọc hiểu

Ngày nọ, một thương nhân gửi con trai mình đến một nhà thông thái không ai bằng để nhờ ông dạy cho người con bí quyết để đạt được hạnh phúc.

Anh con trai đi ròng rã bốn mươi ngày xuyên qua sa mạc mới đến được tòa lâu đài nguy nga ngự trên núi cao. Nhà thông thái anh muốn tìm đang ở đó.... anh ta phải chờ suốt hai tiếng mới đến lượt mình được tiếp.

Nhà thông thái lắng nghe anh trình bày rồi đáp rằng hiện ông không rảnh để chỉ dạy anh về bí quyết của hạnh phúc. Ông bảo anh hãy đi xem khắp tòa lâu đài rồi hai tiếng sau trở lại.

Anh con trai đi ròng rã bốn mươi ngày từ sa mạc mới đến được tòa lâu đài nguy nga trên núi cao.

“Nhưng ta yêu cầu anh làm hộ một điều”, nhà thông thái nói rồi đưa cho anh một muống con đựng hai giọt dầu “trong lúc đi xem thì anh cầm theo một muống này và nhớ đừng làm sánh dầu nhé”. Anh ta lên lầu, xuống lầu mắt không rời cái muống. Sau hai giờ anh quay lại gặp nhà thông thái. “Sao?” ông hỏi “Anh đã thấy cái tấm thảm Ba Tư quý giá trong phòng ăn của ta chứ?”. Cả cái vườn tráng lệ mà người làm vườn đã phải khổ công mười năm xây dựng? và những cuộn giấy da tuyệt hảo trong thư viện của ta nữa?” anh ta ngượng ngùng thú thật rằng chẳng hề để mắt đến gì khác vì cứ phải chăm chăm ngắm nhìn muống dầu đã được giao phó. “Thế thì anh hãy đi thêm lần nữa và ngắm cho kỹ những thứ tuyệt mỹ trong thế giới của ta”, nhà thông thái nói. “Không thể đặt tin tưởng vào một người khi mình không hề biết người ấy sống trong một ngôi nhà như thế nào”. Yên dạ hơn, anh ta lại cầm muống đi một vòng. Lần này anh chăm chú xem xét những vật quý treo trên tường và trên trần nhà. Anh ngắm khu vườn có núi vây quanh với đủ thứ hoa thơm cỏ lạ và mỗi tác phẩm nghệ thuật hoàn mỹ đều được để đúng chỗ thích hợp. Trở lại gặp nhà thông thái, anh kể chi tiết tất cả những gì đã thấy. “Thế còn hai giọt dầu ta nhờ anh giữ đầu rồi”, nhà thông thái hỏi. Nhìn cái muống, anh ta hốt hoảng thấy mình đã làm sánh mất rồi. “Đây là điều duy nhất mà ta có thể khuyên anh: bí quyết của hạnh phúc là biết ngắm nhìn mọi thứ tuyệt mỹ trên thế gian này mà không hề quên hai giọt dầu trên muống”.

(Nhà giả kim – Paulo Coelho, tr.50,51,52)

Câu 1: Đặt tên và xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản.

Câu 2: Chi tiết “anh con trai đi ròng rã bốn mươi ngày từ sa mạc mới đến được tòa lâu đài nguy nga trên núi cao” có ý nghĩa gì?

Câu 3: Chỉ ra và phân tích hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn sau: “Đây là điều duy nhất mà ta có thể khuyên anh: bí quyết của hạnh phúc là biết ngắm nhìn mọi thứ tuyệt mỹ trên thế gian này mà không hề quên hai giọt dầu trên muống”.

Câu 4: Nêu hai bài học mà anh/chị rút ra từ câu chuyện.

II. Làm văn

Câu 1:

Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 từ) trình bày quan niệm của anh/chị về hạnh phúc.

Câu 2:

Cảm nhận của anh/chị về đoạn thơ sau đây:

“Người đi Châu Mộc chiều sương ấy

Có thấy hồn lau nẻo bến bờ

Có thấy dáng người trên độc mộc

Trôi dòng nước lũ hoa đong đưa”

(Trích *Tây Tiến*, Quang Dũng, SGK Ngữ Văn 12, Tập một, NXB Giáo dục)

Đề bài 16

I. ĐỌC HIỂU

Đọc văn bản và thực hiện các yêu cầu sau:

Chim ưng là loài chim có tuổi thọ lớn nhất thế giới. Nó có thể sống nhiều nhất 10 năm. Khi chim ưng sống đến 40 tuổi, mỏ của nó trở nên dài và cong, gần như chạm vào ngực, móng vuốt của nó bắt đầu lão hóa, không thể bắt mỗi một cách hiệu quả, lông của nó vừa dày vừa rậm, đôi cánh trở nên vô cùng nặng nề, khiến việc bay lượn vô cùng khó khăn.

Lúc này, chim ưng chỉ có hai lựa chọn: hoặc là chờ chết, hoặc là trải qua một quá trình lột xác vô cùng đau khổ, kéo dài 150 ngày. Lúc ấy, nó cần trốn trong tổ ở trên vách núi, dùng mỏ mổ vào đá, cho đến khi chiếc mỏ hoàn toàn rụng đi, sau đó lặng lẽ chờ chiếc mỏ mới mọc ra. Chim ưng dùng chiếc mỏ mới nhỏ sạch từng móng vuốt đã lão hóa, trong quá trình này, máu của nó không ngừng chảy. Nó đã cố chịu đựng đau đớn. Sau khi những chiếc lông mới mọc ra, chim ưng liền dùng móng vuốt mới nhỏ sạch từng chiếc lông trên người. Khi những chiếc lông mới mọc ra là lúc 5 tháng đau khổ ròng rã đã qua, chim ưng lại bắt đầu bay lượn, tiếp tục trải qua những năm tháng của 30 năm sau đó!

(...) Về điểm này, con người cũng không ngoại lệ. Cùng với sự phong phú về kinh nghiệm sống, chúng ta dần hình thành thói quen tư duy nào đó. Cuộc sống tiếp theo của chúng ta phần nhiều là lặp lại quá khứ của mình, đồng thời chúng ta sẽ bị hạn chế bởi quá khứ, rất khó đột phá. Đây chính là nguyên nhân khiến nhiều người sau khi đạt được đỉnh cao của sự nghiệp thì bước vào trạng thái trầm cảm. Khi bắt đầu chán ghét cái tôi không có gì thay đổi, trong lòng cảm thấy lo lắng và bất an, chúng ta cần phải lột xác, cần phải phủ định cái tôi được xây dựng từ quá khứ, sau đó tiếp thêm sức sống mới cho mình.

(Trích *Tìm lại cái tôi đã mất, cứu vãn cuộc đời không vui vẻ* - Trịnh Chí Lương, NXB Văn học, 2015, tr.218 – 219)

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt của văn bản.

Câu 2. Nêu nội dung chủ đạo và đặt nhan đề cho văn bản.

Câu 3. Quá trình lột xác của loài chim ưng diễn ra qua những sự việc cụ thể nào? Quá trình ấy có sự tương đồng như thế nào với quá trình “lột xác” của con người?

Câu 4. Bài học ý nghĩa nhất mà anh/chị học được từ loài chim ưng là gì?

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến được đặt ra trong văn bản ở phần Đọc hiểu: *Chúng ta cần phải lột xác, cần phải phủ định cái tôi được xây dựng từ quá khứ, sau đó tiếp thêm sức sống mới cho mình.*

Câu 2.

Cảm nhận của anh/chị về thiên nhiên và con người xứ Huế trong đoạn trích sau:

Phải nhiều thế kỉ qua đi, người tình mong đợi mới đến đánh thức người gái đẹp nằm ngủ mơ màng giữa cánh đồng Châu Hóa đầy hoa dại. Nhưng ngay từ đầu vừa ra khỏi vùng núi, sông Hương đã chuyển dòng một cách liên tục, vòng giữa khúc quanh đột ngột, uốn mình theo những đường cong thật mềm, như một cuộc tìm kiếm có ý thức để đi tới nơi gặp thành phố tương lai của nó. Từ ngã ba Tuần, sông Hương theo hướng nam bắc, vòng qua thềm đất bãi Nguyệt Biều, Lương Quán rồi đột ngột vẽ một hình cung thật tròn về phía đông bắc, ôm lấy chân đồi Thiên Mụ, xuôi dần về Huế. Từ Tuần về đây, sông Hương vẫn đi trong dư vang của Trường Sơn, vượt qua một lòng vực sâu dưới chân núi Ngọc Trản để sắc nước trở nên xanh thẳm, và từ đó nó trôi đi giữa hai dãy đồi sừng sừng như thành quách, với những điểm cao

đột ngột như *Vọng Cảnh, Tam Thai, Lữ Bảo* mà từ đó, người ta luôn luôn nhìn thấy dòng sông mềm như tấm lụa, với những chiếc thuyền xuôi ngược chỉ bé vừa bằng con thoi. Những ngọn đồi này tạo nên những mảng phản quang nhiều trên nền trời tây nam thành phố, “sớm xanh, trưa vàng, chiều tím” như người Huế thường miêu tả.

(...) Rồi khỏi kinh thành, sông Hương chéch về hướng chính bắc, ôm lấy đảo *Cồn Hén* quanh năm mờ màng trong sương khói, đang xa dần thành phố để lưu luyến ra đi giữa màu xanh biếc của tre trúc và của những vườn cau vùng ngoại ô *Vĩ Dạ*. Và rồi, như sự nhớ lại một điều gì chưa kịp nói, nó đột ngột đổi dòng, rẽ ngoặt sang hướng đông tây để gặp lại thành phố lần cuối ở góc thị trấn *Bao Vinh* xưa cũ. Đối với Huế, nơi đây chính là chỗ chia tay đôi xa ngoài mười dặm trường đình. Riêng với sông Hương, vốn đang xuôi chảy giữa cánh đồng phù sa êm ái của nó, khúc quanh này thật bất ngờ biết bao. Có một cái gì rất lạ với tự nhiên và rất giống con người ở đây; và để nhân cách hóa nó lên, tôi gọi đây là nỗi vương vấn, cả một chút lẳng lơ kín đáo của tình yêu. Và giống như nàng *Kiều* trong đêm tình tự, ở ngã rẽ này, sông Hương đã chí tình trở lại tìm *Kim Trọng* của nó, để nói một lời thề trước khi về biển cả: “Còn non, còn nước, còn dài, còn về, còn nhớ...”. Lời thề ấy vang vọng khắp lưu vực sông Hương thành giọng hò dân gian; ấy là tấm lòng người dân nơi *Châu Hóa* xưa mãi mãi chung tình với quê hương xứ sở.

(Trích *Ai đã đặt tên cho dòng sông?* – Hoàng Phủ Ngọc Tường, Ngữ Văn 12, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2016, tr.198 – 201)

Từ đó, liên hệ với bức tranh thôn *Vĩ* trong khổ thơ thứ nhất của bài thơ *Đây thôn *Vĩ Dạ** (Hàn Mặc Tử, Ngữ Văn 11, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2016) để đánh giá nét độc đáo về nghệ thuật thể hiện của hai tác giả.

Đề bài 17

I. PHẦN ĐỌC HIỂU

Đọc văn bản và thực hiện các yêu cầu sau:

Tuổi trẻ không là khái niệm chỉ một giai đoạn trong đời người, mà chỉ một trạng thái tâm hồn. Tuổi trẻ không nhất thiết phải gắn liền với sức khỏe và vẻ tráng kiện bên ngoài, mà lại gắn với ý chí mạnh mẽ, trí tưởng tượng phong phú, sự mãnh liệt của tình cảm và cảm nhận phấn khởi với suối nguồn cuộc sống. Tuổi trẻ thể hiện ở lòng can đảm chứ không phải tính nhút nhát, sở thích phiêu lưu trải nghiệm hơn là ở sự tìm kiếm an nhàn. Những đức tính đó thường dễ thấy ở những người năm sáu mươi hơn là ở đa số thanh niên tuổi đôi mươi. Không ai già đi vì tuổi tác, chúng ta chỉ già đi khi để tâm hồn mình héo hon. Thời gian hình thành tuổi tác, thái độ tạo nên tâm hồn. Năm tháng in hằn những vết nhăn trên da thịt, còn sự thờ ơ với cuộc sống tạo nên những vết nhăn trong tâm hồn. Lo lắng, sợ hãi, mất lòng tin vào bản thân là những thói xấu hủy hoại tinh thần của chúng ta.

(Trích *Điều kỳ diệu của thái độ sống* – Mac Anderson, tr.68, NXB Tổng hợp Tp.Hồ Chí Minh, 2017)

Câu 1. Xác định thao tác lập luận chính được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2. Nêu quan niệm của tác giả về tuổi trẻ.

Câu 3. Anh/chị hiểu như thế nào về ý kiến: *Thời gian hình thành tuổi tác, thái độ tạo nên tâm hồn?*

Câu 4. Anh/chị có đồng tình với quan niệm: *Lo lắng, sợ hãi, mất lòng tin vào bản thân là những thói xấu hủy hoại tinh thần của chúng ta?*

II. PHẦN LÀM VĂN

Câu 1. Từ nội dung phần Đọc – hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của việc chăm sóc “sức khỏe tinh thần” trong đời sống mỗi cá nhân.

Câu 2.

Cảm nhận của anh/chị về chi tiết *Mị* cắt dây cời trời cứu *A Phủ* trong đêm mùa đông ở *Hồng Ngải* (trích *Vợ chồng *A Phủ**, Tô Hoài, *Ngữ văn 12*, tập 2, tr.13, Nxb Giáo dục, 2016). Từ đó, liên hệ chi tiết thị Nở mang bát cháo hành cho *Chí Phèo* (trích *Chí Phèo*, Nam Cao, *Ngữ văn 11*, tập 1, tr.150, Nxb Giáo dục, 2016) để thấy được nét độc đáo trong cái nhìn, tình cảm của hai tác giả đối với người phụ nữ.

Đề bài 18

I. ĐỌC – HIỂU

Đọc đoạn trích dưới đây và thực hiện các yêu cầu từ Câu 1 đến Câu 4:

Theo kết quả khảo sát gần đây của Trung tâm hỗ trợ và tư vấn tâm lí (Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội), có đến 65,4% sinh viên năm thứ nhất tại một số trường đại học chưa hiểu hết về mục đích, ý nghĩa của ngành mình học; 50,8% không biết học xong sẽ làm việc gì và nơi nào muốn tuyển dụng họ. Khi được hỏi về mức độ thỏa mãn với nghề đã chọn, có đến 75,6% sinh viên cho biết họ ít thỏa mãn với sự lựa chọn của mình, “vào học rồi mới biết mình không học”; 32,4% sinh viên muốn được thi lại vào năm sau... Kết quả này cho thấy có nhiều bạn trẻ không chọn đúng nghề như mong muốn.

Những sai lầm chủ quan trong việc lựa chọn ngành học thường bắt đầu từ quan niệm mang nặng tính thực dụng: ngành này có dễ xin việc làm, có thu nhập cao, có được làm việc ở thành phố không?

Sai lầm có thể đến với người chọn nghề theo truyền thống gia đình, theo sự thành đạt của người thân, theo sự rủ rê của bạn bè... mà không quan tâm đến sự phù hợp của nghề đối với năng lực, nguyện vọng bản thân. Thậm chí, nhiều thí sinh không tự chọn ngành, chọn nghề để đăng kí thi đại học mà người lựa chọn, người làm hồ sơ chính là bố mẹ của thí sinh.

Ngoài ra, một sai lầm phổ biến nữa là chọn nghề hời hợt theo kiểu “nước đến chân mới nhảy”. Nhiều học sinh đến năm lớp 12 vẫn chưa tìm hiểu và chưa quyết định chọn nghề. Bởi vậy... có khá nhiều thí sinh nộp 4, 5 bộ hồ sơ thậm chí có người đã nộp 9 – 13 bộ để “chống trượt”.

Việc chọn sai nghề khiến bản thân khó phát huy được năng lực; giảm năng suất và hiệu quả lao động, từ đó dẫn tới tâm lí chán nản, thất vọng, thiếu tự tin, mất dần động lực làm việc.

Lúc ấy, nếu muốn bắt đầu với nghề khác thì phải chịu tốn kém, mất thời gian học nghề mới ... Đối với xã hội, có nhiều cá nhân lựa chọn sai nghề sẽ gây lãng phí cho công tác đào tạo và đào tạo lại, năng suất lao động không cao, nảy sinh nhiều xáo trộn cho hoạt động của các doanh nghiệp, tổ chức (có nhiều người bỏ nghề, chuyển nghề)

(Trích ¾ sinh viên chọn nhầm ngành học, Nhã Anh, theo Petrotimes, 16/4/2013)

Câu 1: Nội dung chính của đoạn trích trên là gì?

Câu 2: Đoạn trích trên sử dụng phương thức biểu đạt nào?

Câu 3: Anh/chị có đồng tình với quan điểm : *Việc chọn sai nghề khiến bản thân khó phát huy được năng lực; giảm năng suất và hiệu quả lao động, từ đó dẫn tới tâm lí chán nản, thất vọng, thiếu tự tin, mất dần động lực làm việc không? Vì sao?*

Câu 4: Trong khoảng 5 – 7 dòng hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị về vấn đề: *Định hướng nghề nghiệp cho học sinh THPT – Cần tiết hay không?*

II. LÀM VĂN

Câu 1:

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm anh/chị về việc lựa chọn nghề nghiệp trong tương lai.

Câu 2:

Phân tích làm nổi bật hình tượng con Sông Đà qua sự cảm nhận của Nguyễn Tuân trong đoạn trích tác phẩm “*Người lái đò Sông Đà*” (theo SGK Ngữ văn 12, tập 1, NXB Giáo dục, 2014).

Đề bài 19

Phần I: Đọc hiểu

Tiếng nói là người bảo vệ quý báu nhất nền độc lập của các dân tộc, là yếu tố quan trọng nhất giúp giải phóng các dân tộc bị thống trị. Nếu người An Nam hãnh diện giữ gìn tiếng nói của mình và ra sức làm

cho tiếng nói ấy phong phú hơn để có khả năng phổ biến tại An Nam chỉ còn là vấn đề thời gian. Bất cứ người An Nam vào vứt bỏ tiếng nói của mình, thì cũng đương nhiên khước từ niềm hi vọng giải phóng giống nòi. [...] Vì thế, đối với người An Nam chúng ta, chối từ tiếng mẹ đẻ đồng nghĩa với từ chối sự tự do của mình... [...]

Nhiều đồng bào chúng ta, để biện minh việc từ bỏ tiếng mẹ đẻ, đã than phiền rằng tiếng nước mình nghèo nàn. Lời trách cứ này không có cơ sở nào cả. Họ chỉ biết những từ thông dụng của ngôn ngữ và nghèo những từ An Nam hơn bất cứ người phụ nữ và nông dân An Nam nào. Ngôn ngữ của Nguyễn Du nghèo hay giàu?

Vì sao người An Nam có thể dịch những tác phẩm của Trung Quốc sang nước mình, mà lại không thể viết những tác phẩm tương tự?

Phải quy lỗi cho sự nghèo nàn của ngôn ngữ hay sự bất tài của con người?

(Nguyễn An Ninh, *Tiếng mẹ đẻ - nguồn giải phóng các dân tộc bị áp bức*, SGK Ngữ văn 11, Tập 2, NXB GD 2013, trang 90)

Câu 1: Văn bản trên sử dụng phương thức biểu đạt chính nào?

Câu 2: Theo tác giả tiếng nói có tầm quan trọng như thế nào đối với vận mệnh của dân tộc?

Câu 3: Căn cứ vào đâu tác giả nhận định rằng tiếng “nước mình” không nghèo nàn?

Câu 4: Tác giả cho rằng: “Nếu người An Nam hãnh diện giữ gìn tiếng nói của mình và ra sức làm cho tiếng nói ấy phong phú hơn để có khả năng phổ biến tại An Nam các học thuyết đạo đức và khoa học của châu Âu, việc giải phóng dân tộc An Nam chỉ còn là vấn đề thời gian”. Trong hoàn cảnh nước nhà đang bị thực dân thống trị thì câu nói ấy có hoàn toàn đúng không? Vì sao?

Phần II: Làm văn

Câu 1. Từ văn bản trong phần đọc hiểu, anh/chị hãy viết đoạn văn (200 chữ) trình bày suy nghĩ về việc giữ gìn và phát huy sự giàu đẹp của tiếng Việt.

Câu 2.

“Từ trên tàu bay mà nhìn xuống Sông Đà, không ai trong tàu bay nghĩ rằng cái dây thừng ngoằn ngoèo dưới chân mình kia lại chính là cái con sông hàng năm và đời đời kiếp kiếp làm mình làm mẩy với con người Tây Bắc và phản ứng giận dữ vô tội vạ với người lái đò Sông Đà. Cũng không ai nghĩ rằng đó là con sông của đồng dao thân thoại Sơn Tinh Thủy Tinh “Núi cao sông hãy còn dài – Năm năm bão oán đời đời đánh ghen”. Hình như khi mà ta đã quen đọc bản đồ sông núi, thì mỗi lúc mà ngồi tàu bay trên chiều cao mà nhìn xuống đất nước Tổ quốc bao la, càng thấy quen thuộc với từng nét sông tãi ra trên đại dương đá lờ lờ bóng mây dưới chân mình. Con Sông Đà tuôn dài tuôn dài như một áng tóc trữ tình, đầu tóc chân tóc ẩn hiện trong mây trời Tây Bắc bung nở hoa ban hoa gạo tháng hai và cuồn cuộn mù khói núi Mèo đốt nương xuân. Tôi đã nhìn say sưa làn mây mùa xuân bay trên Sông Đà. Mùa xuân dòng xanh ngọc bích, chứ nước Sông Đà không xanh màu xanh cánh hến của Sông Gâm, Sông Lô. Mùa thu nước Sông Đà lừ lừ chín đỏ như da mặt một người bầm đi vì rượu bữa, lừ lừ cái màu đỏ giận dữ ở một người bất mãn bực bội gì mỗi độ thu về. Chưa hề bao giờ tôi thấy dòng sông Đà là đen như thực dân Pháp đã đè ngửa con sông ta ra đổ mực Tây vào mà gọi bằng một cái tên Tây láo lếu, rồi cứ thế mà phiết vào bản đồ lai chữ.

Con Sông Đà gọi cảm. Đối với mỗi người, Sông Đà lại gọi một cách. Đã có lần tôi nhìn Sông Đà như một cố nhân. Chuyến ấy ở rừng đi núi cũng đã hơi lâu, đã thấy thêm chỗ thoáng. Mãi bám gót anh liên lạc, quên đi mất là mình sắp đổ ra Sông Đà. Xuống một cái dốc núi, trước mắt thấy loang loáng như trẻ con nghịch chiếu gương vào mắt mình rồi bỏ chạy. Tôi nhìn cái miếng sáng lóe lên một màu nắng tháng ba Đường thi “Yên hoa tam nguyệt há Dương Châu”. Bờ Sông Đà, bãi Sông Đà, chuồn chuồn bươm bướm trên Sông Đà. Chao ôi, trông con sông, vui như thấy nắng giòn tan sau kì mưa dầm, vui như nổi lại chiêm bao đứt quãng. Đi rừng dài ngày rồi lại bắt ra Sông Đà, đúng thế, nó dầm dẫm âm âm như gặp lại cố nhân, mặc dầu người cố nhân ấy mình biết là lắm bệnh lắm chứng, chốc điu dằng dấy, rồi chốc lại bản tính và gắt gỏng thác lũ ngay đấy.

Thuyền tôi trôi trên Sông Đà. Cảnh ven sông ở đây lặng tờ. Hình như từ đời Lí đời Trần đời Lê, quãng sông này cũng lặng tờ đến thế mà thôi. Thuyền tôi trôi qua một nương ngô nhú lên mấy lá ngô non đầu

mùa. Mà tịnh không một bóng người. Cỏ gianh đồi núi đang ra những nõn búp. Một đàn hươu cúi đầu ngón búp cỏ gianh đẫm sương đêm. Bờ sông hoang dại như một bờ tiền sử. Bờ sông hồn nhiên như một nỗi niềm cổ tích tuổi xưa. Chao ôi, thấy thèm được giật mình vì một tiếng còi xúp – lê của một chuyến xe lửa đầu tiên đường sắt Phú Thọ - Yên Bái – Lai Châu. Con hươu thơ ngộ ngẩng đầu nhung khỏi áng cỏ sương, chăm chăm nhìn tôi lừ lừ trên một mũi đò. Hươu vênh tai, nhìn tôi không chớp mắt mà như hỏi tôi bằng cái tiếng nói riêng của một con vật lành: “Hỡi ông khách Sông Đà, có phải ông cũng vừa nghe thấy một tiếng còi sương?”. Đàn cá dầm xanh quẫy vọt lên mặt sông bụng trắng như bạc rơi thoi. Tiếng cá đập nước sông đuổi mắt đàn hươu vọt biển. Thuyền tôi trôi trên “Dải Sông Đà bọt nước lênh bênh – Bao nhiêu cảnh bấy nhiêu tình” của “một người tình nhân chưa quen biết” (Tản Đà). Dòng sông quãng này lững lờ như nhớ thương những hòn đá thác xa xôi để lại trên thượng nguồn Tây Bắc. Và con sông như đang lắng nghe những giọng nói êm êm của người xuôi, và con sông đang trôi những con đò mình nở chạy buồm vải nó khác hẳn những con đò đuôi én thắt mình dây cổ điển trên dòng trên”.

(Nguyễn Tuân, Người lái đò sông Đà, SGK Ngữ văn 12, tập 1, NXBGD 2012)

Cảm nhận của anh/chị về **vẻ đẹp của Sông Đà**. Từ đó nêu một vài nhận xét về **cái tôi** của Nguyễn Tuân được thể hiện trong văn bản.

Đề bài 20

I. ĐỌC HIỂU

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

...

Người chia tay và xin con một đồng. Lần thứ nhất con hãy tặng người ấy hai đồng.
Lần thứ hai hãy biếu họ một đồng. Lần thứ ba con phải biết lắc đầu.
Và đến lần thứ tư con hãy im lặng, bước đi.

...

Đừng vui quá. Sẽ đến lúc buồn
Đừng quá buồn. Sẽ có lúc vui
Tiến bước mà đánh mất mình. Con ơi, dừng lại
Lùi bước để hiểu mình. Con cứ lùi thêm nhiều bước nữa
Chẳng sao
Hãy ngược nhìn lên cao để thấy mình còn thấp
Nhìn xuống thấp. Để biết mình chưa cao.
Con hãy nghĩ về tương lai. Nhưng đừng quên quá khứ
Hy vọng vào ngày mai. Nhưng đừng buông xuôi hôm nay
May rủi là chuyện cuộc đời. Nhưng cuộc đời nào chỉ chuyện rủi may
Hãy nói thật ít. Để làm được nhiều – những điều có nghĩa của trái tim.

...

Hãy hân hoan với điều nhân nghĩa
Đừng lạnh lùng trước chuyện bất nhân
Và hãy tin vào điều có thật:

Con người – sống để yêu thương.

(“Gửi con”, Bùi Nguyễn Trường Kiên, báo Nhân Dân, số 38, ngày 20/9/2009)

Câu 1. Bài thơ trên được viết theo thể thơ gì ?

Câu 2. Xác định và phân tích giá trị của biện pháp tu từ được sử dụng trong 2 câu thơ: “Đừng vui quá. Sẽ đến lúc buồn/ Đừng quá buồn. Sẽ có lúc vui”.

Câu 3. Anh/chị hiểu như thế nào về ý nghĩa các câu thơ: “Người chia tay và xin con một đồng. Lần thứ nhất con hãy tặng người ấy hai đồng/ Lần thứ hai hãy biếu họ một đồng. Lần thứ ba con phải biết lắc đầu/ Và đến lần thứ tư con hãy im lặng, bước đi” ?

Câu 4. Anh/chị có đồng tình với quan niệm của tác giả gửi gắm trong những câu thơ sau hay không ? Tại sao ?: “*Tiến bước mà đánh mất mình. Con ơi, dừng lại/ Lùi bước để hiểu mình. Con cứ lùi thêm nhiều bước nữa/ Chẳng sao*”.

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Từ nội dung văn bản phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (200 chữ) trình bày suy nghĩ về quan niệm sống: “*Con người – sống để yêu thương*”.

Câu 2.

Phân tích chi tiết kết thúc truyện ngắn “*Vợ nhặt*” của nhà văn Kim Lân: “*Trong óc Tràng vẫn thấy đám người đói và lá cờ đỏ bay phấp phới...*” (Ngữ văn 12, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2011, tr.32).

Đề bài 21

PHẦN I: ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi từ 01 đến 04:

Trì hoãn là hiện tượng tâm lý và hành vi khá phổ biến của con người. Mỗi người đều có thói quen trì hoãn cái này cái kia; bình thường thì chỉ là tật xấu nhưng nghiêm trọng sẽ trở thành “bệnh”. Nhưng dù có nghiêm trọng hay không, trì hoãn sẽ tạo ra những ảnh hưởng tiêu cực đối với cuộc sống và công việc. Sự nguy hại của trì hoãn nằm ở chỗ, trên thực tế nó là một “bệnh mãn tính dạng ẩn”; trong thời gian ngắn sẽ thấy không ảnh hưởng quá nhiều, nhưng về lâu về dài thì nguy hại khôn lường. Quan trọng hơn, rất nhiều người mắc bệnh trì hoãn mà không biết. Họ luôn tìm được những lời giải thích tưởng chừng rất hợp lý cho hành vi trì hoãn của mình, đến khi phát hiện ra thì đã bước vào giai đoạn cuối và rất khó điều trị tận gốc.

Trì hoãn là sát thủ của thời gian. Nó sẽ rút ngắn độ dài của tuổi thọ chúng ta, khiến chúng ta hao mòn năm tháng, tuổi xuân trong sự chờ đợi vô vọng và nỗi hối hận căm hờn vô bờ bến.

Trì hoãn là kẻ cắp của sinh mệnh. Nó sẽ đánh cắp sự nhiệt tình, cơ hội, mài mòn ý chí chiến đấu của mỗi người trong vô thức, khiến cuộc sống đậm chất tại chỗ.

(Trích *Tuổi trẻ không trì hoãn*, Thần Cách, Đỗ Mai Dung dịch, Nxb Thế giới, tr.06, 2017)

Câu 1. Xác định thao tác lập luận chính của đoạn trích.

Câu 2. Nêu một biện pháp tu từ cú pháp được sử dụng ở đoạn trích.

Câu 3. Theo tác giả, thói quen trì hoãn gây ra những ảnh hưởng tiêu cực nào đối với cuộc sống con người?

Câu 4. Theo anh/chị, những nguyên nhân nào dẫn tới thói quen trì hoãn của con người?

PHẦN II: LÀM VĂN

Câu 1.

Từ nội dung của đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ) về chủ đề: *Sống là không chờ đợi.*

Câu 2.

Đọc kĩ đoạn trích sau:

[...] Từ đây, như đã tìm đúng đường về, sông Hương vui tươi hẳn lên giữa những biển bãi xanh biếc của vùng ngoại ô Kim Long, kéo một nét thẳng thực yên tâm theo hướng tây nam – đông bắc, phía đó, nơi cuối đường, nó đã nhìn thấy chiếc cầu trắng của thành phố in ngần trên nền trời, nhỏ nhắn như những vành trăng non. Giáp mặt thành phố ở Cồn Giã Viên, sông Hương uốn một cánh cung rất nhẹ sang đến Cồn Hến; đường cong ấy làm cho dòng sông mềm hẳn đi, như một tiếng “vâng” không nói ra của tình yêu. Và như vậy, giống như sông Xen của Pa-ri, sông Đa-nuýp của Bu-đa-pét, sông Hương nằm ngay giữa lòng thành phố yêu quý của mình; Huế trong tổng thể vẫn giữ nguyên dạng một đô thị cổ, trải dọc hai bờ sông. Đầu và cuối ngõ thành phố, những nhánh sông đào mang nước sông Hương tỏa đi khắp phố phường với những cây đa, cây cừa cổ thụ tỏa vầng lá u sầm xuống xóm thuyền xúm xít; từ những nơi ấy, vẫn lập lòe trong đêm sương những ánh lửa thuyền chài của một linh hồn mô tê xưa cũ mà không một thành phố hiện đại nào còn nhìn thấy được. Những chi lưu ấy, cùng với hai hòn đảo nhỏ trên sông

đã làm giảm hẳn lưu tốc của dòng nước, khiến cho sông Hương khi đi qua thành phố đã trôi đi chậm, thực chậm, cơ hồ chỉ còn là một mặt hồ yên tĩnh. Tôi đã đến Lê-nin-grat, có lúc đứng nhìn sông Nê-va cuốn trôi những đám băng lô xô, nhấp nháy trăm màu dưới ánh sáng mặt trời mùa xuân, mỗi phiến băng chở một con hải âu nghịch ngợm đứng co lên một chân, thích thú với chiếc thuyền xinh đẹp của chúng và đoàn tàu tốc hành lạ lùng ấy với những hành khách tí hon của nó băng băng lướt qua trước cung điện Pê-téc-bua cũ để ra bể Ban-tích. [...] Hai nghìn năm trước, có một người Hi Lạp tên là Hê-ra-clít, đã khóc suốt đời vì những dòng sông trôi đi qua nhanh, thế vậy! Lúc ấy, tôi nhớ lại con sông Hương của tôi, chợt thấy quý điệu chảy lặng lẽ của nó khi ngang qua thành phố... Đây là điệu slow tình cảm dành riêng cho Huế, có thể cảm nhận được bằng thị giác qua trăm nghìn ánh hoa đăng bồng bênh vào những đêm hội rằm tháng Bảy từ điện Hòn Chén trôi về, qua Huế bỗng ngập ngừng như muốn đi muốn ở, chao nhẹ trên mặt nước như những ván vương của một nỗi lòng.

(Trích *Ai đã đặt tên cho dòng sông?*, Hoàng Phủ Ngọc Tường, Ngữ văn 12, Tập một, Nxb Giáo dục Việt Nam, tr.199-200, 2014).

Cảm nhận về đẹp hình tượng dòng sông trong đoạn trích trên.

Từ đó, liên hệ với bài thơ *Đây thôn Vĩ Dạ* (Hàn Mặc Tử) để nhận xét về vẻ đẹp của sông Hương – xứ Huế trong cảm nhận của hai tác giả.

Đề bài 22

PHẦN I. ĐỌC HIỂU

...Lãng phí thời gian là mất tuyệt đối. Mất tiền có thể kiếm lại được tiền, mất xe có thể sắm lại được xe nhưng mất thời gian thì chịu, đó ai có thể tìm lại được. Thời gian là một dòng chảy thẳng; không bao giờ dừng lại và cũng không bao giờ quay lui. Mọi cơ hội, nếu bỏ qua là mất. Tuổi trẻ mà không làm được gì cho đời, cho bản thân thì nó vẫn xồng xộc đến với tuổi già. Thời gian là một dòng chảy đều đặn, lạnh lùng, chẳng bao giờ chờ đợi sự chậm trễ. Hãy quý trọng thời gian, nhất là trong thời đại trí tuệ này, nền kinh tế trí thức đã và đang làm cho thời gian trở nên vô giá. Chưa đầy một giờ, công nghệ Nhật Bản đã có thể sản xuất một tấn thép; con tàu tốc hành của các nước phát triển trong vài giờ đã có thể vượt qua được vài ngàn kilômét. Mọi biểu hiện đứng đĩnh rềnh ràng đều trở nên lạc lõng trong xu thế hiện nay. Giải trí là cần thiết nhưng chơi bời quá mức, để thời gian trôi qua vô vị là có tội với đời, với tương lai đất nước...

(**Phong cách sống của người đời** – nhà báo Trường Giang. <http://www.chungta.com>)

Câu 1. Xác định đề tài của văn bản trên?

Câu 2. Tác giả đã triển khai lập luận (trình bày văn bản) theo cách nào?

Câu 3. Chỉ ra dẫn chứng mà tác giả dùng để minh họa cho lí lẽ: *nền kinh tế trí thức đã và đang làm cho thời gian trở nên vô giá.*

Câu 4. Tại sao tác giả viết: *Giải trí là cần thiết nhưng chơi bời quá mức, để thời gian trôi qua vô vị là có tội với đời, với tương lai đất nước?* (trình bày 3 – 4 câu).

PHẦN II. TẠO LẬP VĂN BẢN

Câu 1.

Từ thông điệp của văn bản trên, hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh (chị) về câu nói của Steve Jobs:

Tương lai được mua bằng hiện tại.

Câu 2:

Bàn về thơ Tố Hữu, Xuân Diệu từng khẳng định: “*Tố Hữu đưa thơ chính trị lên đến trình độ là thơ rất đối trữ tình.*” (SGK Văn học 12 – NXB Giáo dục 2000 – Tr.151). Anh (chị) hãy phân tích đoạn trích sau để làm sáng tỏ nhận định trên.

...*Những đường Việt Bắc của ta*

Đêm đêm rầm rập như là đất rung

Quân đi điệp điệp trùng trùng

Anh sao đầu súng, bạn cùng mũ nan.

Dân công đồ đúc từng đoàn
Bước chân nát đá, muôn tàn lửa bay.
Nghìn đêm thăm thẳm sương dày
Đèn pha bật sáng như ngày mai lên.
Tin vui chiến thắng trăm miền
Hòa Bình, Tây Bắc, Điện Biên vui về
Vui từ Đồng Tháp, An Khê
Vui lên Việt Bắc, đèo De, núi Hồng...
(Trích Việt Bắc – Tố Hữu, SGK Ngữ Văn 12, tập I, NXB GD)

Đề bài 23

I. ĐỌC HIỂU

... Hồi tháng 4 năm ngoái, cuộc đối thoại toàn cầu “Tương lai công việc là tương lai mà chúng ta muốn” do tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) tổ chức tại Geneva (Thụy Sĩ), quy tụ các nhà kinh tế hàng đầu thế giới, các lãnh đạo các quốc gia và các trường đại học để bàn về tương lai của thị trường lao động trước cuộc cách mạng công nghệ 4.0.

Theo bản báo cáo tóm tắt các kiến nghị diễn ra trong hai ngày của sự kiện, các nhà kinh tế cho rằng kỹ năng là chìa khóa quan trọng để đảm bảo người lao động không bị đứng bên lề thị trường việc làm trước sự thay đổi do cách mạng công nghệ tạo ra. Tiến bộ về công nghệ sẽ làm gián đoạn thị trường lao động và làm thay đổi tất cả các loại hình công việc hiện nay, cách thức mà công việc đó được vận hành. Do đó, kỹ năng người lao động cần có để thích ứng với nhu cầu tuyển dụng cũng sẽ thay đổi theo. Điều này nhấn mạnh vai trò của các trường đào tạo và các nhà hoạch định chính sách.

Các trường đại học, trường đào tạo nghề cần phải theo kịp tốc độ thay đổi công nghệ, qua đó thay đổi lại chương trình đào tạo nhằm cung cấp cho người lao động những kỹ năng mềm cần thiết như giao tiếp, sáng tạo, làm việc nhóm, kỹ năng quản lý, kỹ năng quản trị doanh nghiệp... Đây là những kỹ năng mà máy móc khó lòng thay thế được và giúp người lao động dễ dàng chuyển đổi từ ngành này sang ngành khác.

Ngoài ra, các trường cũng nên đào tạo cho sinh viên và người lao động các kỹ năng và tin học, số hóa, kỹ năng lập trình máy tính và khoa học máy tính cũng như khả năng tương tác với máy tính. Đây có thể là những kỹ năng phổ biến xuyên suốt hầu hết các công việc trong tương lai.

Nhiều ý kiến cho rằng, đào tạo nghề nên được thực hiện theo hướng cung cấp các kỹ năng rộng thay vì những kỹ năng hẹp chỉ phục vụ cho một vị trí công việc nhất định, những vị trí có thể thay đổi hoặc biến mất trong tương lai.

(Thùy Dung, Đào tạo kỹ năng để không bị mất việc bởi công nghiệp 4.0, Dẫn theo <http://www.thesaigontimes.vn> ngày 3/1/2018)

Câu 1: Phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích trên là gì?

Câu 2: Theo tác giả, vì sao các trường đại học, trường đào tạo nghề cần thay đổi lại chương trình đào tạo nhằm cung cấp cho người lao động những kỹ năng mềm?

Câu 3: Anh/chị hiểu như thế nào về ý kiến “kỹ năng là chìa khóa quan trọng để đảm bảo người lao động không bị đứng bên lề thị trường việc làm trước sự thay đổi do cách mạng công nghệ tạo ra”?

Câu 4: Anh/chị có đồng tình với quan điểm “đào tạo nghề nên được thực hiện theo hướng cung cấp các kỹ năng rộng thay vì những kỹ năng hẹp chỉ phục vụ cho một vị trí công việc nhất định, những vị trí có thể thay đổi hoặc biến mất trong tương lai” không? Vì sao? Trả lời trong khoảng 5 – 7 dòng.

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Từ nội dung của đoạn trích ở phần I. ĐỌC HIỂU hãy viết 01 đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ về một kỹ năng mà anh/chị cho rằng trường đại học hoặc trường đào tạo nghề nhất thiết phải đào tạo cho sinh viên để đáp ứng yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

Câu 2.

Cảm nhận của anh/chị về vẻ đẹp khuất lấp của nhân vật người vợ nhặt trong truyện “Vợ nhặt” của Kim Lân. Từ đó, liên hệ với nhân vật thị Nở trong truyện “Chí Phèo” của Nam Cao để nhận xét về tư tưởng nhân đạo của hai nhà văn này.

Đề bài 24

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Mùa hạ năm nay mưa nhiều. Dưới bầu trời mưa luôn có người vui có người buồn. Người vui vì trời đỡ oi hơn, không khí lành lại sau cơn mưa giông chiều. Người buồn vì gánh tào phớ lướt thướt, hi vọng tan dần theo làn mưa.

Người vui vì khoai sắn mọc trên đồi, người buồn vì nước mắt rơi trên những đồng muối hòa theo hạt mưa rơi.

Có chú nhóc hoan hỉ mút chè ế đựng trong túi ni lông, như không hay biết có hai đứa em gái bán chè chiều nay chạy mưa, về sớm, đang ngồi thút thút trong góc nhà mình.

Cuộc đời này luôn có vui có buồn, như cái áo luôn có mặt trái mặt phải. Làm sao như chiếc áo may cho trẻ con, mặt phải rất đẹp nhưng mặt trái cũng được may rất tinh tế, khéo léo. Để làn da trẻ con nhạy cảm không đau khi tiếp xúc với những đường gân (vì thế mà quần áo trẻ con ở nước ngoài luôn đắt hơn quần áo người lớn).

Làm sao để niềm vui của người này không phải là nỗi buồn của người kia. Làm sao để công nghiệp hóa một ngôi làng nhưng lại không ung thư hóa dân làng. Làm sao để tăng lợi nhuận đầu tư nhưng đừng đổ chất thải ám hại môi trường sống. Làm sao để tăng trưởng, để giàu có hơn, nhưng đừng bức tử nguồn nước cho mai sau, đừng để những con kênh thành kênh nước đen, đừng để những dòng sông thành sông chết.

Làm sao để sân golf mang niềm vui cho người cầm gậy nhưng không mang nỗi buồn của người cầm cuốc cầm cày. Làm sao cho 18 lỗ, 32 lỗ có thể lấp đầy nỗi lo của người nông dân mất đất.

Niềm vui của người này không phải là nỗi buồn của người kia. Chỉ có thể là thế khi mình biết nghĩ đến người khác. Mình không nói cho hả giận khi người khác nhói lòng. Mình không chỉ lo cho được việc cho riêng mình mặc ai kia khổ sở.

Tôi có đọc một truyện ngắn của Tổng thư kí tòa soạn báo Sinh viên Việt Nam – Hoa học trò mang tên “Huyền thoại phần mía ngon”. Câu chuyện trả lời câu hỏi khi nào em lớn? Câu trả lời khi nào em biết nhận phần ngon mía, để phần mía gốc cho người khác. Ấy là khi em lớn, vệt con xấu xí sẽ biến thành thiên nga.

(Huyền thoại phần mía ngon – Yêu xứ sở thương đồng bào, Đoàn Công Lê Huy, NXB Kim Đồng, 2016, tr. 82 – 85)

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính.

Câu 2. Theo tác giả, làm thế nào để niềm vui của người này không phải là nỗi buồn của người kia?

Câu 3. Nêu 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn văn in đậm. Chỉ ra tác dụng của biện pháp tu từ đó.

Câu 4. Anh/Chị có đồng tình với quan điểm *Câu chuyện trả lời câu hỏi khi nào em lớn?* Câu trả lời khi nào em biết nhận phần phía ngon, để phần mía gốc cho người khác không? Vì sao?

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Từ văn bản phần Đọc – hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ của bản thân về ý nghĩa của sự vị tha trong cuộc sống.

Câu 2.

Phân tích diễn biến tâm lí nhân vật Mị dưới sự tác động của tiếng sáo trong đêm tình mùa xuân (*Vợ chồng A Phủ* - Tô Hoài, Ngữ văn 12, tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017).

Đề bài 25

I. ĐỌC HIỂU

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

Tuổi trẻ - tự bản thân nó đã là một tài sản, tự bản thân nó đã hàm chứa ánh sáng và hạnh phúc, khi bị dúi xuống bùn, cơ hội để nó vẫn tỏa sáng và thăng hoa sẽ lớn hơn so với khi bạn già đi. Lúc đó là lúc phép thử còn màu nhiệm, con tốt đó trong tay có thể còn phong Hậu; bạn có thời gian làm hậu thuẫn và chân trời vẫn còn gọi nhiều thôi thúc. Còn khi bạn đã lớn tuổi hơn, những xây xước đằng trước sẽ làm cho bạn ngần ngại, nếu bạn bị dúi xuống bùn thì rất có thể bạn sẽ tặc lưỡi năm đó một mình, hoặc sẽ cố gắng vùng vẫy sao cho người khác cũng vậy bản lĩnh giống với bạn.

Tuổi trẻ có một thứ vốn ngầm rất đáng quý mà không phải ai cũng biết: sự cô đơn. Trái tim là một giống loài dễ hư hỏng. Nếu nó được no đủ, nó sẽ đổ đốn ngay lập tức. Hạnh phúc làm cho con người ta mềm yếu, người ta vui tươi với mọi thứ, người ta quên mất việc phải làm, người ta còn bắt đầu tặc lưỡi nhiều hơn với những thói quen xấu. Tình yêu là một giống dây leo khó chiều. Nó cần được thử thách và bị tấn công. Nếu bạn mớm cơm cho nó hàng ngày, chăm sóc nó quá no đủ, nó sẽ chết yếu.

(Theo Kênh14.vn)

Câu 1: Chỉ ra phương thức biểu đạt chính của văn bản.

Câu 2: Vì sao tác giả lại cho rằng: Tuổi trẻ - tự bản thân nó đã là một tài sản?

Câu 3: Anh/Chị hiểu như thế nào về ý kiến: ...*khi bạn đã lớn tuổi hơn, những xây xước đằng trước sẽ làm cho bạn ngần ngại?*

Câu 4: Anh/Chị có đồng tình với quan niệm: *Trái tim là một giống loài dễ hư hỏng. Nếu nó được no đủ, nó sẽ đổ đốn ngay lập tức?*

II. LÀM VĂN

Câu 1: Từ nội dung văn bản phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về giá trị của tuổi trẻ.

Câu 2: Cảm nhận của anh chị về vẻ đẹp tình người qua chi tiết: Mị cắt dây còi trói thả A Phủ (Vợ chồng A Phủ - Tô Hoài).

Đề bài 26

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn văn bản sau và trả lời các câu hỏi:

Người giàu nhất thế giới, triệu phú người Mỹ Warren Buffett đã chia sẻ bí quyết thành công với sinh viên kinh tế của đại học Texas và đại học Emary mới đây. Ông nói: Nguồn lực mạnh mẽ nhất trên thế gian này chính là tình yêu không điều kiện. Càng cho đi, bạn càng nhận được nhiều. [...]

Tôi cũng nghĩ đến con sông trong lời bạn tôi, khi cô ấy nói với tôi rằng, phải trao đổi chất tốt. Khi trao đổi chất, trao đổi tình cảm, trao đổi tinh thần thì con người vận động như thể một dòng sông, vẫn là nó nhưng mỗi ngày à những giọt nước khác nhau đang chảy. Thế nên trẻ lâu chứ không già nhanh như ao làng nước đọng.

Tôi cũng nghĩ đến Biển Chết. Chỉ có nhận về mà không cho đi. Nước sông Jordan đổ vào Biển Chết rồi đọng lại ở đó, không hòa ra đại dương. Nơi đây không có sự sống, cá và các loại thủy sinh vật không thể sống nổi trong môi trường này. Ngay cả vùng châu thổ sông Jordan khi xưa từng là rừng rậm nhiệt đới, nay thì sự màu mỡ đã là chuyện của quá vãng xa xôi.

Tôi cũng nghĩ đến nét tốt của đất. Đất nhận về tất cả. Từ thơm như nước hương hoa, đến bản thủ hôi hám của máu mủ phân giơ, của khạc nhổ, của rác thải, của xác động vật thối rữa. Đất vẫn bình yên nhận về tất cả. Rồi đất cho đi những cỏ cây, những hoa thơm trái ngọt, những thảm thực vật đầy sự sống trong lành.

Cho đi để nhận về. Nhận về và cho đi. Tình yêu cũng là như thế. Càng cho đi, bạn càng nhận được nhiều. Nhưng, phải là tình yêu không điều kiện. Đó là một tình yêu không đòi hỏi sự chiếm hữu, vị lợi. Nó gần với lòng từ bi. Tình yêu đòi hỏi sự chiếm hữu, vị lợi thì có thể gây ra hệ lụy, khổ đau do lòng dục không được đến đáp. Còn tình yêu của lòng từ bi cũng có thể có khổ đau do xót thương mang lại, nhưng đó là niềm đau có ích, sự khổ đau cần thiết và có lợi lớn trong việc thúc đẩy công bằng, tiến bộ của xã

hội – con người. Nhà tỉ phú kiêm nhà nhân đạo người Mỹ này đã hiến tặng hơn 30 tỉ USD cho các quỹ từ thiện trên thế giới.

Vậy thì bí quyết thành công trong kinh doanh của nhà tỉ phú giàu nhất thế giới là gì? Đó là lòng yêu thương vô điều kiện. Vậy thì công việc quan trọng của sinh viên hai trường kinh tế lớn, và cả chúng ta nữa, là gì, nếu không phải là học và thực tập yêu thương?

(Câu chuyện giếng nước, dòng sông và bí quyết thành công – Đoàn Công Lê Huy, Hoa học trò, số 746/2008)

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính trong đoạn văn bản trên?

Câu 2: Anh/Chị hiểu như thế nào về câu nói của nhà tỉ phú giàu nhất thế giới người Mỹ Warren Buffett: Nguồn lực mạnh mẽ nhất trên thế gian này chính là tình yêu không điều kiện?

Câu 3: Tại sao tác giả lại cho rằng: sông trẻ lâu chứ không già nhanh như ao làng nước đọng?

Câu 4: Suy nghĩ của anh/chị về thông điệp được gọi ra từ *nét tốt* của đất.

II. LÀM VĂN

Câu 1:

Hãy viết 01 đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến: Tình yêu cũng như thế. Càng cho đi, bạn càng nhận được nhiều trong đoạn văn bản phần Đọc hiểu.

Câu 2:

Cảm nhận của anh/chị về vẻ đẹp hình tượng sông Hương trong không gian địa lí (*Ai đã đặt tên cho dòng sông?* – Hoàng Phủ Ngọc Tường, Ngữ Văn 12, Tập một). Từ đó hãy liên hệ với *Đây thôn Vĩ Dạ* (Hàn Mặc Tử, Ngữ Văn 11, Tập hai) để thấy sự khác biệt của hai nghệ sĩ khi hướng về sông Hương xứ Huế.

Đề bài 27

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Vào giờ này năm ngoái, không nhiều người trong giới báo chí cũng như người dùng Internet ở Việt Nam quan tâm đến cái gọi là “fake new” – tin giả. Trước nữa lại càng không. Quan niệm phổ biến trong thời đại hiện nay là ai cũng trở nên thông minh, và lại, có rất nhiều thiết bị thông minh quanh mình – cái gì cũng được gắn thêm từ smart(*), từ nhà cửa, xe hơi, thẻ thanh toán cho đến điện thoại – nên không dễ bị lừa.

Thực tế, chúng ta đang sống trong một thế giới mà một tin tức hoàn toàn bịa đặt như việc ngôi sao điện ảnh Keanu Reeves tuyên bố vào ngày 21/11/2017 vừa qua rằng “những nhân vật tinh tú ở Hollywood đã dùng máu của trẻ sơ sinh để thăng tiến” đã đứng đầu danh sách nội dung tìm kiếm trên YouTube và lan truyền như virus trên Facebook với hơn 26.000 lượt tương tác chỉ trong khoảng thời gian ngắn ngủi. Đó là một thế giới mà những hoang tin có thể dẫn đến các thảm kịch trong đời sống dễ dàng lan truyền với tốc độ chóng mặt từ người này sang người khác thông qua các phần mềm chat(**) hoặc các mạng xã hội.

[...] Từ Mỹ đến châu Âu, từ châu Á đến vùng Caribe hay tận châu Phi, fake news đang như một bệnh dịch khủng khiếp bò dần vào từng góc ngách của xã hội. Fake news tồn tại từ rất lâu trong đời sống, nhưng chính nhờ mạng xã hội mà nó mới bùng phát tới cấp độ khủng khiếp như hiện nay. Đặc điểm nổi bật của mạng xã hội là người dùng không cần phải tìm kiếm thông tin mà thông tin tự tìm kiếm đến người dùng. Fake news cũng chủ động tiếp cận và tấn công người dùng theo cách đó.

Fake news không chỉ bóp méo thông tin theo kiểu vô thưởng vô phạt, fake news không chỉ là câu chuyện cắt dán tin tức bừa bãi để kiếm tiền quảng cáo... Hơn thế, fake news đang làm gia tăng tình trạng nhục mọ các cá nhân, làm cho doanh nghiệp, tổ chức lao đao khốn khổ, fake news thậm chí còn được lợi dụng vào các âm mưu chính trị và làm rối loạn xã hội...

(Lê Quốc Minh – Cuộc chiến chống lại fake news và trách nhiệm xã hội của báo chí, dẫn theo VietnamPlus)

Câu 1: Xác định phong cách ngôn ngữ được sử dụng trong đoạn trích trên.

Câu 2: Qua đoạn trích, anh/chị hiểu thế nào là fake news (tin giả)?

Câu 3: Vì sao tác giả cho rằng: fake news đang như một bệnh dịch khủng khiếp bò dần vào từng góc ngách của xã hội?

Câu 4: Theo anh/chị, mỗi chúng ta cần có cách ứng xử như thế nào để hạn chế sự lan truyền của những tin tức giả trên mạng xã hội?

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Từ đoạn trích phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về tác hại của việc truyền bá những thông tin sai lệch, giả mạo trong cuộc sống hiện nay.

Câu 2.

Phân tích sự thay đổi trong nhận thức của nhân vật Phùng (*Chiếc thuyền ngoài xa* – Nguyễn Minh Châu, Ngữ Văn 12 Tập hai, Nxb Giáo dục, 2015). Từ đó, nhận xét về tư tưởng nhân đạo sâu sắc, mới mẻ được nhà văn gửi gắm qua tác phẩm.

Đề bài 28

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi từ *Câu 1* đến *Câu 4*:

Mỗi lần đi thăm một thầy giáo lớn tuổi, trong lúc tranh luận về quan điểm sống, một sinh viên đã nói:

-Sở dĩ có sự khác biệt là vì thế hệ các thầy sống trong những điều cũ là của một thế giới lạc hậu, ngày nay chúng em được tiếp xúc với những thành tựu khoa học tiên tiến hơn nhiều, thế hệ các thầy đâu có máy tính, không có internet, vệ tinh viễn thông và các thiết bị thông tin hiện đại như bây giờ...

Người thầy giáo trả lời:

-Những phương tiện hiện đại giúp chúng ta nhưng không làm thay đổi chúng ta. Còn điều em nói là đúng. Thời trẻ, những người như chúng tôi không có những thứ em vừa kể nhưng chúng tôi đã phát minh ra chúng và đào tạo nên những con người kế thừa và áp dụng chúng.

(Hạt giống tâm hồn và Ý nghĩa cuộc sống, tập 5, NXB Tổng hợp Tp. Hồ Chí Minh)

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản trên?

Câu 2. Theo cậu sinh viên, điều gì làm nên sự khác biệt về quan điểm sống giữa thế hệ của cậu và thế hệ của người thầy giáo lớn tuổi?

Câu 3. Tại sao cậu sinh viên lại cúi đầu, im lặng trước câu trả lời của thầy?

Câu 4. Từ câu chuyện trên anh/chị rút ra bài học gì cho bản thân?

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Hãy viết 01 đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu trả lời của người thầy giáo trong văn bản phần đọc hiểu: “Những phương tiện hiện đại giúp chúng ta nhưng không làm thay đổi chúng ta”.

Câu 2.

Vẻ đẹp và sức mạnh của tình mẫu tử qua hai nhân vật bà cụ Tứ (*Vợ nhặt* – Kim Lân) và người đàn bà hàng chài (*Chiếc thuyền ngoài xa* – Nguyễn Minh Châu).

Đề bài 29

I. ĐỌC HIỂU

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

“Người ta có thể yêu nhau và ghét nhau nhưng xin đừng hãm hại nhau. Tôi sợ lắm những gì mang đến bất hạnh cho con người. Hãy cố gắng mang đến cho nhau những giấc mơ, những giấc mơ làm nên hạnh phúc. Đi đâu, đến đâu cũng chỉ thấy những nụ cười. Những nụ cười như đóa hồng đưa bé cầm trên tay đi qua những phố rục rờ một lòng yêu thương vô tận. Chúng ta hình như thừa bạo lực nhưng lại thiếu lòng nhân ái.”

(Trích *Viết bên bờ Loiret* – Trịnh Công Sơn, theo <https://trinhcongsonblog.wordpress.com>)

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích trên.

Câu 2. Nêu nội dung chính của đoạn trích.

Câu 3. Chỉ ra và nêu hiệu quả nghệ thuật của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn sau: *Những nụ cười như đóa hồng đĩa bé cầm tay trên tay đi qua những phố rục rờ một lòng yêu thương vô tận.*

Câu 4. Anh/chị có đồng tình với ý kiến: *Chúng ta hình như thừa bạo lực nhưng lại thiếu lòng nhân ái?* Vì sao?

II. LÀM VĂN

Câu 1:

Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về ý kiến sau: *Người ta có thể yêu nhau và ghét nhau nhưng xin đừng hãm hại nhau.*

Câu 2:

Có ý kiến cho rằng: *“Tây Tiến gọi nhớ một thời chiến đấu gian khổ nhưng giàu chất thơ của một đoàn quân đã đi vào huyền thoại”.*

Anh/Chị hãy làm sáng tỏ ý kiến trên qua đoạn thơ sau:

Sông Mã xa rồi Tây Tiến ơi!

.....
Mai Châu mùa em thơm nếp xôi

(Trích *Tây Tiến* – Quang Dũng, Ngữ Văn 12, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2009, trang 88)